

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycím Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej

Fél évre ... 540 Lej

Negyed évre ... 270 Lej

Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Igaz szó rabsága.

Csodálatos, szinte végtelennek tetsző az a távolság, ami politikai életünkben a szó, illetve ígéret és a tett, vagyis az ígéret beváltása között van. Ma már ott tartunk, hogy fel sem szisszenünk, amikor a beigért simogatás helyett korbácsütés éri vezető-politikusaink részéről az ország népét. De csodálkozunk. Csodálkozunk kell, mert az igazi politikusokat csak úgy képzelhetjük el, hogy átérzik a kimondott szavaknak súlyát és erejét. Tudják, hogy erkölcsi erővel kizárólag addig rendelkezhetnek, amíg a megírt szavaik harmóniában vannak végrehajtandó tetteikkel. És itt mi tapasztalhatunk: króziusi ígérekkel szemben, koldusszegény cselekedeteket. Politikusaink az ilyen politikával kétszeresen károsítják meg az országot és kétszeresen önmagukat. Először károsodik az ország akkor, amikor nem következik be a várt és beigért könnyítés a súlyos terheken és károsodik akkor, amikor minden rendelet, amitől javulást várunk, újabb terheket ró az ország népére. A politikussal szemben pedig meg kell, hogy rendüljön a nép bizalma. Hiszen lassanként az egész világon urrá lesz a megértés, a béke és konszolidáció politikája, az egész világ halad a huszadik század feltartóztatlan kulturájával előre. Csak mi állunk vakon, süketen, bénán és tehetetlenül. És aki megáll a kultúra haladó szekere mellett, az visszafelé siet.

Nem a büntetés deklarált rádiózásról, nem a középkori iskolapolitikáról és nem a hibás közigazdasági és vámtörvényekről akarunk most beszélni, hiszen ezek talán már elcsépelet témák, amelyeknek orvoslásáért százszor jajdulunk fel — hasztalan — ezen a hasábon. Most a tervbe vett új sajtótörvényről lesz itt szó. A 105. paragrafus, mint lapunk más helyén megírjuk, kimondja, hogy minden olyan nyomtatvány, amely a közérkölc ellen, kihágást képez, vagy bármely államellenes bűnre izgat, elkobozandó, illetve árusítása betiltható. Ugy ahogy ezt a 105-ös paragrafus elmondja, nem is látszik oly veszedelmesnek. De mi ismerjük gyakorlatban a sajtótörvényeket és tudjuk mit jelent, ha ez a paragrafus törvényerőre emelkedik. De nemcsak mi tudjuk. Tudják annak a bizottságnak egyes tagjai is, akiket azért küldtek ki, hogy megreformálják a büntető törvényeket és vele kapcsolatban a sajtótörvényeket is. Ezek közül az urak közül is többen felszólaltak a 105. paragrafus ellen, amely törhetetlen és önkényesen használható fegyver lesz az illetékes hatóságok kezében. Ha ez a paragrafus törvény lesz, úgy mindig egy uriembernek a reggeli hangulatától függ, hogy esetleg félbűnös köztestviselőről írt cikkünket államellenesnek minősíti vagy sem. Aztán, kákn csomó kereséssel még a közérkölc elleni kihágást is fel tud fedezni akármelyik ujságban egy konvenciókhoz betegesen ragaszkodó, foghíjas, kopaszodó moralista. Így fest a tervbe vett 105-ös paragrafus. És itt most emlékeztetünk kell a paragrafusok kigondolói, hogy milyen nyilatkozatok hangzottak el a sajtó szentségéről, szabadságáról és mindenki által elismert hatalmáról, a legutóbbi kisanant-konferencián. Emlékeznünk kell az elhangzott szavakra, hiszen ők maguk mondták, hogy a kisanant államai hálásak a sajtónak, amely-

Súlyos visszaélésekkel vádolják a kölcsöndelegáció vezetőjét.

Nagyarányu manipulációk a bucaresti-i tőzsdén. — Izzalmak a kölcsön körül. — Titulescu távozása bizonyos. — Bomlik az Averescu-párt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A ma reggeli lapok majdnem bizonyosra veszik, hogy a kölcsön realizálása öszre marad. A kormány különböző híreket vár az egész kérdés megvilágítása végett, amelyek azonban még mindig nem érkeztek meg s ezért a kormányparton igen ideges a hangulat. A Cuvantul értesülése szerint Bratianu Vintila kormányelnök a késelelemért Antonescut okolja, aki ellen különben — mint a lap értesült — a kormányelnök súlyos megtorló lépéseket kíván tenni, mert nem tudott kellő magyarázatot adni azokkal a vádakkal szemben, amelyekkel a fővárosi sajtó illeti. A lapok ugyanis azzal vádolják Antonescut, hogy a párisi tőzsdén a román papirokkal spekulációt folytatott. Hir szerint Antonescut ki is zárják a liberálistárból. A politikai helyzet egyébként rendkívül feszült és az összes pártvezérek Bucarestben tartózkodnak. Mindenki fokozott figyelemmel kíséri az eseményeket és várja a döntő pillanatot. Súlyosítja a helyzetet az, hogy a kölcsönrel kapcsolatban a bucaresti-i tőzsdén történt súlyos visszaéléseknek jöttek nyomára. Egyes lapok beszámolnak arról, hogy a kölcsönrel kapcsolatban a tőzsdén a beavatott érdekeltek rendkívül nagyarányú üzérkedéseket folytattak s kihasználva a helyzetet, a szegényebb lakosságot súlyos veszteségekbe sodorták. A kormány mindazonáltal reménykedik s ezért bizonyosra veszik, hogy a ma esti 10 órára egybehívott minisztertanácsot megtartják. Antonescu jelentése —

hir szerint — ma este fog befutni és ez kellő tájékoztatást fog nyújtani a helyzetről. Különben a napokban Bucarestbe érkeznek Jeze és Monney francia szakértők, akiknek meghallgatása után lesz döntés a parlament összehívására vonatkozólag. A kormány teljes diszkrécióval kezeli a kölcsöntárgyalásokról befutó jelentéseket, hogy ezáltal elejét vegye a további spekulációnak.

A Cuvantul és a Curentul ismét hangsúlyozzák, hogy Titulescu lemondása befejezett tény. A Cuvantul szerint tegnap a külügyminiszter elé terjesztettek négy üresedésben levő diplomáciai állásra vonatkozó kinevezési okmányt, mire Titulescu azt a választ adta, hogy átengedi ezt a gondot utódjának és nem tartja helyesnek, hogy ilyen kérdésekben közvetlenül távozása előtt intézkedjék. A Politica szerint Titulescu egészségi okokból fog lemondani, mindamellett hajlandónak mutatkozik a nemzeti-parasztpárthoz közeledni, sőt liberális körök véleménye szerint a közeledés már annyira megérlelődött, hogy Maniu Gyula felajánlotta Titulescunak egy nemzeti-parasztpárti kormány megalakítását. Ez a hír természetesen csak mint kombináció érdekes. A belpolitika újabb meglepetéseket sejtető eseményéhez tartozik egyébként a Cuvantulnak az az értesülése is, hogy a néppártból egy egész sereg disszidens kivált és Caragea averescanus vezér vezetésével, tegnap délután megjelentek Maniu Gyulánál és a csoport felvételét kérte a nemzeti-parasztpártba.

Olasz repülők légi útja Rómából Délamerikába.

Atrepülték az Atlanti-óceánt és elérték a brazil partokat.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) A Savoya 64 számú olasz repülőgép, amely Ferrarin és Del Prete pilótákkal Délamerika felé startolt, utban van rendeltetési célja felé. A repülőgép építője Marchetti mérnök elmondta, hogy ha a repülőgép sikerül elérniök Rió De Janeirot, nyolcezer kilométeres utat tettek meg, amivel megdöntöttek minden eddigi távolsági világrekordot. A Savoya ötven órára elegendő üzemanyagot vitt magával, ezenkívül tíz napra való élelmiszerkészletet. Az utirány szerint a gép, amelyen rádióállomás is van, Algir, Gibraltár, Marokkó, Blanco-fok, Port Vatal felett halad el.

A párisi jelentések szerint a gépet tegnap délelben a délafrikai Casablanca felett látták. Az óceánon számos gőzös találkozott a hidroplánnal, amely egyenesen Délamerika felé haladt. A brazilai kormány nagy előkészületeket tesz a megérkezésre, amely ma délután vagy este történik meg és amelynek alkalmá-

val fényes fogadtatást rendeznek a repülőknél.

Rió de Janeiroból jelentik: Ferrarin és Del Prete olasz pilóták ma szikratávíró útján jelentéseket adtak le, mely szerint ma délelben elérték a brazil partot, tehát a déli Atlanti-óceán átrepülése sikerült. A pilóták még nem szálltak le, lehetőleg benzinkészletük elfogytaig repülnek. Ha braziliai kikötőben szállnak meg, megkapják az ottani olaszok által alapított félmillió lírás De Pinedo-díjat. Valószínűnek tartják, hogy Ferrarinak és Del Pretenek sikerül újabb távolsági rekordot felállítani.

— A Locarnó-autó útja. Brüsszelből jelentik: A Locarnó nevű autó egyik utasa, Duisberg német újságíró, kihallgatáson jelent meg Vandervele belga külügyminiszternél, aki többször hangsúlyozta a kihallgatás folyamán, hogy őszinte híve a német-belga közeledésnek.

nek teljes szabadságot kell adni, mert egy szabad ország, szabad nép, csak szabad sajtóval lehet tökéletesen boldog. Sok hasonló dolgokat mondtak ezeken kívül a sajtóról, de

amint a 105-ös paragrafusokból láthatjuk, egyáltalában nem fontos az, amit mondanak, vagy mondtak, mert — ime — mást akarnak cselekedni.

A régenstanács aláírta Aradváros felosztását.

Egy magánlevél nagy izgalmat okozott ma az aradi városházán. Angel polgármester még mindig bizik abban, hogy a felosztás még sem történik meg.

(Arad, július 5.) Az aradi városháza és a városi tanács körüli tánc immáron másfél esztendeje tart. Hol oszlott, hol pedig nem oszlott, a közbeneső szüneteket pedig belügyminiszteri vezérfelügyelők látogatása, illetve vizsgálata töltötte ki. Másfél év alatt kereken tíz vizsgálat folyt le az aradi városházán és most végre olyan stádiumba jutott a tanács ügye, amelynek folytán mindenki biztosan rámondhatta a szentenciát: elvégzetett. A bucaresti-i jelentések arról számoltak be, hogy a régenstanács a mai napon már alá is írta a tanács felosztását és kinevezte az interim bizottságot. És ma délután, amikor mindenki a tanácsfelosztás tényének hivatalos közlését várta, Bucurestiből egy magánlevél érkezett, amely egyszerűen felborította a nyugalmat a városházán és teljesen rejtélyessé, homályossá és érthetlenné tette mindazt, ami az aradi városi tanács körül folyik.

Ma délután ugyanis Angel István dr. polgármester levelet kapott egy belügyminiszteri előkelő, magas állásban levő főtisztviselő ismerősétől, aki július 2-áról keltezett levelében azt a meglepő hírt közli a polgármesterrel, hogy a belügyminisztérium által visszaküldött tanácsfelosztási akták ügyével a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács július 2-iki ülésén újból foglalkozott volna és visszavonva előbbi határozatát, kimondotta, hogy az aradi városi tanács felosztására nincsen megfelelő törvényes ok.

A meglepő hír percek alatt végigfutott az aradi városházán és a tisztviselők izgatottan tárgyalták a „szenzációs fordulatot.” A polgármesteri szobában pedig összegyűltek a permanens bizottsági tagok, akik előtt a polgármester felolvasta a levelet. A levél többek között azt is közli, hogy a város jóváhagyott költségvetését július 2-án Aradra expedálták. A nagy meglepetést keltett fordulat ügyében Angel István dr. polgármester a következőket mondotta:

— Eddig nem akartam ebben a kérdésben nyilatkozni és legutóbbi bucaresti-i utam alatt, ebben a kérdésben végzett munkám részleteit sem közöltem a nyilvánossággal. Most azonban — azt hiszem — beszélhetek. Amikor legutóbb, 1928. június 21-én Bucurestiben voltam, terjedelmes, alapos indokokkal alátámasztott memorandumot nyújtottam át a belügyminisztériumban. Memorandumomban leszögeztem elsősorban azt, hogy a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács, minden egyébtől eltekintve, tévedésből adta meg a felosztás véleményezését a városnak az egyes bankoknál levő letétjei ügyében. *Bratescu*, az állami letétpénztár vezérigazgatójának hozzám intézett és a memorandumhoz csatolt levelével beigazoltam, hogy a régi királyságban érvényben levő és a letétekről szóló törvényt még a mai napig sem terjesztették ki Erdélyre és csak most szavazták meg az erre vonatkozó törvényt. Tehát e törvény alapján Aradváros tanácsát felosztani nem lehet. Beigazoltam továbbá, hogy a város teljesítette a minisztérium ama rendelkezését, amely megtiltotta, hogy a város díszpénztárát a bankok helyébe a Victoria bankba és hogy az ottlevő pénzt haladéktalanul vegye ki. Az a tény, hogy a város belátással járt el a bankkal szemben, csak Duca belügyminiszter személyes beavatkozásának tulajdonítható. Végül a választási kötelezettségek kérdésével is foglalkoztam és újlag kijelentettem, hogy mindazt, amit a törvény értelmében a jelölteknek kellett fizetniük, a jelöltek is fizették és nem a város.

— Mindezeknek alapján — folytatta a polgármester — arra kértem a belügyminisztert, szüntesse be a városi tanács ellen folyó felosztási eljárást, vagy ha ez nem lehetséges, tegye át az aktákat újból a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácshoz, amely az újonnan betervezett bizonyítékok alapján újból határozzon e kérdésben. Mint a ma érkezett levél mutatja, — egy látszik — az utóbbi történet meg és a legfelsőbb bizottság helyt adott értésemnek.

A városházára érkezett levél híre egy óra leforgása alatt befutotta a várost és a kávéházakban és vendéglőkben nagy izgalommal vitatkoztak az újabb fordulaton, amely teljesen váratlanul következett be. Természetesen sokan akadtak, akik hihetetlenül fogadták az új szenzációt, ami heves vitákat eredményezett az egyes pártok hívei között. Hivatalos híradás egyelőre nem érkezett Aradra és most városszerte élénk izgalommal várják a rejtély megoldását hivatalos helyről. Egyelőre teljes a zavar és bizonytalanság, miután az új fordulat nyomán ismét felmerült a hónapok óta hangzó kérdés: Oszlik, vagy nem oszlik...

A bizonytalanság annál nagyobb, mert szinte a levéllel egyidőben érkezett Aradra egy másik bucaresti-i híradás, amely viszont

a következőket jelenti:

A belügyminiszter aláírta a felosztási rendeletet, amely még a mai nap folyamán a régenstanács elé kerül aláírásra. Hétfőn hivatalosan is közléstesszik. Az új városi tanács választások augusztus 5-én lesznek. A felosztás indokolása szerint a város a belügyminiszter rendelete dacára sem vette ki a Victoriában elhelyezett tizenöt millió lejes betétjét, ami miatt a várost — legalább egyelőre — tizenötmillió kár érte. Ezenkívül a választások alkalmával a városi pénztár olyan költségeket fizetett ki, amelyeket az egyes jelölteknek kellett volna fedezniük. A bucaresti-i híradás közli még, hogy az intrinár bizottság névsorában a miniszter változtatást eszközölt, a magyar tagok neveit azonban változatlanul meghagyta.

Epen az ellentétes híradás folytán nagy érdeklődéssel várják most Aradon Georgescu János megyei prefektus holnapi hazaérkezését, amikor is bizonyára meg kell oldódní ennek a furcsa rejtélysorozatnak.

Véres családi dráma egy aradmegyei községben.

Egy tettenért hűtlen feleség fejszecsapásokkal meggyilkolta férjét. Az aradi ügyészségre hozták a cinikus hitvesgyilkost.

(Arad, július 5.) Véres családi dráma játszódott le tegnap délután Zsámbok István galsai gazdálkodó udvarán. A gazdálkodó felesége, Pistai Viktória 12 fejszecsapással megölte férjét s azután önként jelentkezett a csendőrségen. A borzalmas gyilkosság bosszúból történt s megdöbbentő részletei különös világot vetnek a bestiális asszony lelkiületére.

Zsámbok István nemrégiben hűtlenségen kapta feleségét s férjü becsületében mélyen megsértődve, azon nyomban véresre verte, majd közölte vele, hogy elválíék tőle. Az asszony könyörgésére később megengedte, hogy őszig még házában maradjon. Mint az asszony a csendőrségen vallotta, elhatározta, hogy megbosszulja magát férjén. Csak alkalomra várt, ami tegnap délután be is következett. Zsámbok ugyanis tegnap délután két órakor közölte az asszonnyal, hogy buzája beérett és az asszony tegye meg az előkészületeket a másnap kezdődő aratásra. Mászóval ez azt jelentette, hogy az aratás után az asszony is szedheti sátorfáját.

Pistai Viktória nagy immel-ámmal látott az előkészületekhez és huzni akarta az időt, de férje rászólt, hogy siessen mert nem várhat soká, induinia kell a buza földre, ahol az éjszakát fogja tölteni. Az asszony erre beosont a fáskamrába,

ahonnan fejszét hozott elő s úgy tett, mintha a sarió nyelét akarná beverni. Amikor Zsámbok egy pillanatra elfordult, az asszony felragadta a fejszét és hátulról férfire sújtott, aki nyomban összeesett. Ezután még tizenegy csapást mért a szerencsétlen emberre, akinek koponyáját a fejszecsapások teljesen szétzúzták. A bestiális merénylet pillanatában lépett be az udvarra az asszony bátyja, aki a véres látványtól megkövülten, képtelen volt szerencsétlen sógora segítségére sietni. Mikor az asszony észrevette bátyját, a legnagyobb nyugalommal közölte vele, hogy mit tett és tanácsot kért tőle, hogy mit csináljon.

— Akaszd fel magad! — ordított rá bátyja és eirohant. Az asszony abban a hiszemben, hogy testvére csendőrökért ment, lecsapta a baltát és a csendőrségre sietett, ahol önként jelentkezett. Draia János dr. községi orvos a csendőrség értesítésére megjelent a helyszínen, de már csak a beállott halált konstatálhatta. A csendőrségen őrizetbe vették a hitvesgyilkos asszonyt és az esetről jelentést tettek az aradi ügyészségen, ahonnan még a délután folyamán a boncolás és a helyszíni szemle megejtése végett Bradean Athanáz dr. váromgyei főorvos és Mandru Miklós ügyész utaztak ki Galsára.

Letartóztattak egy két állampolgársággal rendelkező katonaszökevényt.

Az osztrák cseregyerek különös tragédiája.

(Arad, július 5.) Haslinger Jánost, ezt a két hazájú fiatalembert letartóztatta a csendőrség és a timisoarai hadbíróóság elé állította. Haslinger Jánosnak két hazát adott a teremtő és ebből származott büne. Még a háború alatt, mint kis diák, mint a bécsi nyaraltatási akció egyik védenke került Németszentpéter községbe. A kis Jani gyerek annyira megkedvelte új hazáját, hogy semmi körülmények között nem akart visszamenni a hatalmas paloták között összeszorított levegőjű osztrák fővárosba. Addig sirt, addig könyörgött elhagyott és fogadott szüleinek, míg azok beleegyeztek, hogy a Jani végleg itt marad. Telt az idő, Janiból János lett és szépen beilleszkedett az új körülményekbe. földet kezdett művelni, aprószószágot gondozni és valódi németszentpéteri legény lett Haslinger Jánosból. De hát mégsem felejtette el teljesen Bécs városát. Szíve gyakran feldobbant, amikor a szélesen hőmpölygő Dunára, a gyönyörű ives hidakra, a tornyos palotákra, a selymekre és csillogásra gondolt és felébredt benne a vágy, hogy csak még egyszer lássa szülővárosát.

Igen, de szívébe költözött az ifjakkal gyakran

tapasztalható betegség, amit általánosságban szerelemnek szoktak nevezni. Közben pedig Haslinger János, mint kötelességét teljesítő polgár, megszerzte a román állampolgárságot és mint ilyenek, meg kellett tanulnia a haza fegyveres védelmében szükséges tudományokat. Ezt pedig a katonaságnak nevezett intézményben lehet csak elsajátítani. János azonban nem szerette a katonamundért és annyira, nem szerette, hogy elhatározta, hogy Bécsbe menekül előle. Három hónapos katonaszkodás után átszökött a határon és elutazott régi hazájába. Telt, mult az idő, János megigérté itt hagyott szerelmének, a szöke, karcsu szentpéteri leánynak, hogy érte jön és kiviszi magához Bécsbe. Haslinger Józsefnek első dolga volt az osztrák fővárosban, hogy megszerezze az osztrák állampolgárságot. Amikor ez kezében volt, kiváltotta osztrák utlevélét s az elmúlt napokban vissza utazott Németszentpéterre. Igen ám, de a községben jól tudták, hogy valami baja volt Haslinger Jánosnak a katonasággal. Dacára osztrák utlevelének, mint katonaszökevényt a mai napon letartóztatta a csendőrség és Timisoarára kísérte. Így jutott Haslinger János, akinek két hazája van, a börtönbe

Hogyan károsították meg a pénzhamisítás meséjével az aradmegyei gazdát.

A szélhámos társaság az aradi ügyészségen. — Ügyes fondorlattal történt a csalás.

(Arad, július 5.) Az aradi államrendőrség a mai napon befejezte a nyomozást abban a nagyszabású szélhámososság ügyében, amelynek áldozata **Trutz Pável** ternovai gazda. A nyomozás rendkívül érdekes adatai szerint, a szervezett szélhámosbando letartóztatott három tagja — **Bej Ioan** volt rendőr, **Carpaci Traian** és **Carpaci Romul** cigányok — a pénzgyártás meséjével igen sok embert károsított meg. A kihallgatások alkalmával derült ki, hogy a szélhámosok ravaszágára és a károsult naivitására. **Trutz Pável** már régen kiszemelték maguknak a szélhámosok, mert megtudták, hogy dúsgazdag ember, akinek nagy összege van elhelyezve az aradi bankokban. Az ismeretség úgy történt, hogy a két **Carpaci**-fivér egy aradi korcsmában letelepedett az egyedül iddógáló **Trutz** mellé. A szomszéd asztalnál **Bej Ioan** helyezkedett el, mint teljesen ismeretlen. A két cigány beszélgetésbe kezdett a gazdával és hamarosan tudtára adták, hogy aranypénz-gyártó gépjük van és kétszáz ezer lejért másfél millió lejt adnak. A szomszéd asztalnál ülő **Bej**, érdeklődést színelve telepedett a társaság mellé és azonnal kivett zsebéből egy köteg száz lejest.

— Itt van tizezer lej előleg a hamis aranypénzre — mondotta — a többi holnap adom.

A köteg papirnak csak a legfelül levő száz lejese volt valódi, a többi közönséges fehér papir volt. **Trutz** gazda a hatalmas jövedelem reményében nyomban ötvenezer lejt ajánlott fel a cigányoknak. Még azon a napon kivett a bankból ötvenezer lejt és át is adta nekik. Néhány nap múlva találkoztak és akkor azt mondták a cigányok, hogy a pénzgyártó gép eltört és csak akkor adhatnak pénzt, ha **Trutz** még százötvenezer lejt fizet. Ugyanezt mondták **Bej**nek **Trutz** jelenlétében, aki azonnal beleegyezett. Ugy egyeztek meg, hogy a városligetben veszik át **Trutz**tól és **Bej**től a pénzt és jövő héten visszaadnak a kapott összegekért egy millió hétszáz ezer lejt. A találkozás megtörtént. **Bej** ismét a multkorai trükkkel nagy köteg papírt adott át a cigányoknak, **Trutz** pedig százötvenezer lejt nyújtott át nekik. A gazda irást akart venni az állítólagos pénzgyártóktól, akik, mikor eltették az összeget, ki akarták az irást állítani. Ebben a pillanatban azonban **Bej** felkiáltott:

— Meneküljünk, itt vannak a rendőrök!

Ahányan voltak, annyi felé szaladtak. **Trutz** ijedtében az aradi állomáshoz rohant, megváltotta hazáig a jegyet és rémülten tekintett szét, vajjon nem üldözik-e a rendőrök? A vonatra várnia kellett. Közben megérkezett egy ismerőse, akinek elmondotta kalandját. Az ismerős felvilágosította:

— Siess a rendőrségre, panaszold be azokat az embereket, mert sohasem kapod meg a pénzedet!

A tanácsadó azt az ajánlatot tette, hogy ne mondja meg a gazda a rendőrségen, hogy hamis pénzt akart vásárolni, hanem hogy cséplőgépre adott előleget. **Trutz** megfogadta a tanácsot és megtette a feljelentést.

Valóban nagyszerű teljesítmény volt az aradi rendőrségtől az így gyors és teljes sikerű kinyomozása. A nyomozást **Iancu Traian** rendőrigazgató vezette, aki hamarosan megállapította, hogy a tettesek **Szentanna** felé szöktek és még azon a napon sikerült is őket letartóztatni. A kihallgatások ma befejeződtek és a tetteseket átszállították az ügyészség fogházába. A legérdekesebb, hogy **Trutz Pável**, akinek valamivel többé, mint kétszáz ezer lejtbe került a kaland, egymillió hétszáz ezer lejt követel a szélhámosoktól, mert annyit ígértek — ha hamis pénzben is — a kétszáz ezer lejtért. A rendőrség azt hiszi, hogy a letartóztatott szélhámosok számos embert károsítottak meg hasonló trükkökkel és ezért felhívja azokat, akik **Bej** és társainak karmai közé kerültek és talán a büntetéstől való félelem miatt nem tették jelentést, jelentkezzenek a rendőr-

ségen és tegyék meg panaszukat. Tekintettel arra, hogy félrevezették őket, tettük nem esik büntetés alá.

Ma délelőtt a rendőrségtől már az aradi ügyészségre is kísérték át a pénzhamisítás ügyével szélhámoskodó **Bej Ioan**, **Carpaci Traian**, **Carpaci Romulus**, valamint **Fuerás Demeter** aradi cigányokat. Az ügyészségen megállapítást nyert, hogy a cigányok mindössze 200.000 lejjel károsították meg **Trutz Pável** ternovai lakost, aki ezt az összeget is kölcsön címén bankból vette fel, amikor a cigányok kecsesítő ajánlatára szintén részt akart venni egy nagyszabású pénzhamisításban. A cigányok ugyanis, hogy meggyőzzék emberüket, **Trutz**nak bemutatták a pénzhamisítás „műveletét”, ami annyiból állott, hogy a lombik alján már jóelőre elhelyeztek néhány aranypénzt, amit aztán misztikusnak látszó hőkusz-pókuszozás után a hamuból előkotorásztak. **Trutz** így elhitte, hogy ügyes emberekkel van dolga és bizalommal adta át a cigányoknak pénzt, akik aztán becsapták őt, mert az aranypénz gyártását váltig ha-

Verekedés az aradi városházán.

Két városi tisztviselő között tettleges inzultus történt.

(Arad, július 5.) Ma délelőtt megjelent **Angel István** dr. polgármesternél **Cheresladani**, a városi kézbesítők főnöke és panaszt tett **Comsa Aurél**, a város iparügyi osztályának egyik tisztviselője ellen, aki tettleg bántalmazta és — a kezében lévő orvosi látélet szerint — nyolc napon belül gyógyuló testi sértést követett el rajta. Egy kézbesítési ügy-

ből kifolyólag szóváltás keletkezett közöttük, amelynek folyamán **Comsa** ököllel a szemébe vágott. **Cheresladani** felkereste dr. **Kabdebó György** orvost, aki megvizsgálta és orvosi bizonyítványt adott ki sérüléséről. A polgármester elrendelte, hogy az ügyben vezessék be a vizsgálatot.

Világvárosi nivóju klub Aradon.

Az Ujságró Klub júliusban nyílik meg. — Arad előkelő társadalmának új otthona.

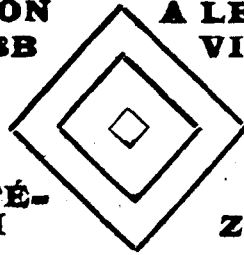
(Arad, július 5.) Megemlékeztünk már arról, hogy az Aradi Ujságró Klub szervezési munkálatai folyamatban vannak. Az utóbbi napokban hivatalos formák között is megalkult a Klub vezetősége, amelynek élén dr. **Krenner Miklós** áll mint elnök és tagjai az összes aradi napilapok felelős-szerkesztői, valamint munkatársai. A sajtó aradi munkásainak az a törekvésük, hogy a világvárosi kényelemmel és eleganciával berendezett klubban összehozzák Arad és környékének előkelő társaságát, foglalkozásra való különbség nélkül. A klub számára igen jelentékeny költséggel teljesen átalakították a Központi-szálló összes földszinti helyiségeit és a nyári kert-helyiség is rendelkezésükre áll.

Az Ujságró Klubot mint jogi személyt a törvényszékkel már elismertették és működésének semmi törvényes akadályja sincs. A klub vezetősége minden külső befolyástól mentesen irányítja ennek a társadalmi otthonnak működését. Arad előkelőségei már megkapták a személyre szóló meghívót, amely a klub tagjai közé történő belépésre vonatkozik. Ugyisintén szétmentek a meghívók a jelentősebb kereskedelmi, ipari vállalatokhoz, pénzintézetekhez is, hogy az alapítókhoz közé soroltassanak. Az előkelő társadalmi körök a legmelegebb érdeklődéssel és megértéssel kísérik az aradi ujságrók kulturális célkitűzéseit. A vezetőség állandóan gondoskodni fog a legkiválóbb heti- és napilapok, folyóiratok, szaklapok, művészeti közlönyök beszerzéséről és művészi nivón álló estélyek rendezéséről. A hét bizonyos napján hölgyestélyek is lesznek, mikor a tagok családtagjai is részt vesznek a táncos egybekötött összejöveteleken. Dr. **Krenner Miklós** elnök kiváló egyénisége és a vezetők irodalmi és művészeti érzéke, valamint izlése biztosítják arra, hogy az előkelő

MAROS mozgó APOLLO

1/2 10-kor Ma pénteken 7 és 1/2 10-kor

A SZEZON LEGJOBB A LEGJOBB VIGJATEKAI

VIGJATEKAI A SZEZONNAK

SYD CHAPLIN mint betegápoló

Amerikai burleszk 8 felv. és Harrold Lloyd-dal

„Ó” „oh be szép kocsi”

logatták és végül is megakartak szökni Aradról. A csaló cigányokat kihallgatásuk után vizsgálati fogságba helyezték.

aradi társaságok új otthona a legmagasabb igényeket is ki fogja elégíteni.

A klub megnyitása ünnepélyes keretek között megy végbe és annak pontos idejéről, műsoráról a vezetőség értesíteni fogja a tagokat.

Arad bűnlajstroma.

Lopások, betörések, csalások, uccai botrányokozás

(Arad, július 5.) A nagyvásári hangulat alig nyilvánul meg másban Aradon, minthogy ilyenkor feltűnő módon elszaporodnak a kisebb-nagyobb bűncselekmények. Az éjszaka és a délelőtti folyamán a következő feljelentések érkeztek az aradi államrendőrséghez: **Kilinger Ferenc** feljelentést tett, hogy **Lahovari (Trombita)** ucca 20. számú házban levő lakásába behatoltak és tizenötezer lejt értékű ruhaneműt loptak el. **German József**, a **Saguna (Varjassy L.)** ucca 104. számú ház lakója feljelentést tett egy aradi soffőr ellen, aki állítólag tőle nagyobb összeget csalt ki. — **Dávid Albertné**, a **Sárinár (Árok)** ucca 26. számú ház lakója súlyos testi sértés címén bepanaszolta **Oláh Péter** iparost. — **Suciu János** jelentést tett, hogy a **Neptun-fürdőből** ellopták nyugágját. — **Kárpáti Gyula** az **Ep. Radu (Magyar)** ucca 12. számú ház lakója csalás miatt feljelentést tett **Engel Mór** ellen.

Az éjszaka folyamán több uccai botrány és verekedés is volt Aradon. A rendőrség előállította **Kovács Lajos** tisztviselőt, aki botrányt okozott és megtámadta az igazolásra szólító rendőrt. — **Varjasi Sándort**, **Simon Mihályt**, **Popovics Lajost**, **Reinhart Pált** szintén uccai botrányokozásért állították elő. A feljelentések és botrányokozások ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Nagy Sándorné jelentést tett az aradi rendőrségen, hogy férje az **Orient-uccai** lakásáról hat héttel ezelőtt eltűnt és azóta nem adott életjelet magáról. A rendőrség megindította a nyomozást.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Bizalmat szavaznak a német kormánynak

Heve^s vita az új kancellár programbeszéde fölött.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Müller Franken kancellár tegnapi kormányprogramot előadó beszéde nagy feltűnést keltett politikai körökben. Az egyes pártok szószokai a programvitánál különféle-képpen nyilatkoztak a bel- és külpolitikáról, azonban egyben mindannyian egyetértettek és hangsúlyozták, hogy a Saar és Rajna-vidék a legsürgősebben kiűritendő. A szociáldemokraták szószoka Breitscheid, a centumpárti Perli-

tius, a néppárti Scholtz helyeselték a kormánynyilatkozatot, bár Perlitius kijelenti, hogy a jelenlegi megoldás csak átmeneti, mert a választások után remélik a nagykoalíció létrejöttét. A kormánynyilatkozat ellen beszéltek Westarp nacionalista, Frick nemzeti szocialista szószokok. A bizalmi szavazás délután lesz és bizonyosra veszik, hogy a kormány nagy többséget kap. A kommunisták valószínűleg tartózkodni fognak a szavazástól.

Telef. 70. **ERZSÉBET SLAGER-MOZGO** Telef. 70.

Ma d. u. 1/2 5, 1/2 7 és este 1/2 10 órakor a kellemes kertben.
A filmgártás búzkesége. — Fanamet briliáns remekműve, 12 felvonásban.

RAMON NOVABRO „BEN-HUR”.
Délután rendszeres előadás, este 5 lejjel emelt helyárak.

Jön! „ORLOW” Petrovich Szvetlavlákkal. Jön!

Az ingatlanok értékelkedését hozza a stabilizáció.

Nagy gazdasági újjáéledést remélnék az illetékesek. — Ely Bercovici bankár gyakorlati tanácsokat ad a stabilizációval szemben.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti tudósítójának telefonjelentése.) A híres bankár irodája. Ely Bercovici ingu-ujban ül az íróasztalnál, egy csomó csekk, váltó van előtte, a Bercovici bank másfélórás forgalmának az eredménye. Egyenként vizsgálja felül az aláírásokat, az egyik váltón hosszasan nézi, talán gyanúsak találja az aláírást, mert kiszól azon a kis ablakon, mely a bankvezér fiukájából a nagy irodára nyílik. Odahívja a bank prokuristáját. Most mindketten felteszik a szemüvegeiket és hosszasan vizsgálják a gyanús váltót. És aztán megelégedett arccal fordul felénk a bankvezér, ugy-látszik nincs baj a váltóval.

— Milyen tanácsot adhat Ön szenátor ur, azoknak az erdélyieknek, akiknek van egy kis megtakarított pénzük és a kik most a stabilizáció előtt nem tudják, mihez kezdenek pénzüikkel?

A bankvezér egy pillanatig gondoikozik, leveszi a szemüvegét, elnéz a fejünk felett és aztán lassan, meggondoltan mondja:

Az ingatlanok és értékpapírok kurzusa.

— Én csak azt tudom tanácsolni az erdélyieknek, hogy ingatlanba fektessék a pénzüket, természetesen ez a tanács azok részére szól, akiknek megfelelő alapjuk van egy ilyen tranzakció keresztülvitelére. Az én szilárd meggyőződéseim szerint a lejstabilizáció után elsősorban is az ingatlanok értéke fog emelkedni. A beszélgetés németül folyt le közöttünk és ezt az utolsó mondatot Bercovici így fejezte ki:... es werden in erster Reihe die Immobilien aufgehoeret werden.

— De mit csináljanak azok — tettük fel második kérdésünket, — akiknek nincsen anynyi pénzük, hogy ingatlanokat vegyenek?

— Ezek részére a következőket tanácsolhatom: Az ingatlanok után minden valószínűség szerint egyes jobb ipari értékek is emelkedést fognak felmutatni és az elsőrangú bankértékpapírok, tehát a kistökések részére is meg van a mód, hogy a pénzüket biztos helyen helyezhessék el.

— Mi az ön véleménye arról, hogy az ember az ilyen pénzügyi helyzetekben oly módon menekül meg minden esetleges veszteségtől, hogy a pénzt áruba helyezi el?

Ely Bercovici megrázza a fejét és a nagyon fölényes emberek biztonságával mosolyog.

— Tévedés... mondja... ezt nem merném senkinek sem ajánlani.

— És mi a nézete arról, hogy az ember egyszerűen valutát vásároljon, végeredményben ez volna a legegyszerűbb és legkényelmesebb mód minden meglepetéssel szemben?

Ely Bercovici elgondolkozik, a kezével elutasító mozdulatot tesz és látjuk az arcán, hogy már szinte a száján van, hogy kimondja az elutasító véleményt, amikor meggondolja magát.

— Hm... valuta... ne haragudjon, de erre a kérdésre nem felelhetek.

Újjáéledés várható a stabilizációtól.

— Mi a véleménye szenátor ur, a kölcsön és a stabilizáció milyen hatású lesz a közgazdasági életre?

— Egészen bizonyos, hogy a kereskedelem és az ipar szinte egyszerűen újra éled, lesz pénz, lesz vállalkozás és a gazdasági vérkeringés ujult erővel meg fog indulni. A stabilizációs kölcsönt nagyobb kölcsön fogja követni és a kölcsön e második részének legnagyobb hányadát a vasút organizálására fogja a kormány felhasználni. Az erdélyiek természetesen nagyon hamar meg fogják érezni a vasút átorganizálásának előnyeit, de legfőképpen a máramarosiak..., akik ott fent az ország túlsó részén szinte teljesen izolálva vannak... A dúsgazdag bankvezér valami különös fájdalmas-ironikus nosztalgiaiával beszél a máramarosiakról. Szinte csak egy lemondó kézmozdulattal eleveníti fel az Averescu-kormány alatt átért máramarosiak vádját, a mikor nem sikerült az a terv, hogy a máramarosi zsidókat képviselhesse a parlamentben.

—... A máramarosiak be vannak szorítva oda a hegyek közé — folytatja Ely Bercovici

A féláru magyar vizum
üggyében tájékoztatásul közöljük, hogy az
**egész Magyarországra, sőt
átulazásra is érvényes,**
amennyiben a vizumot a elaji vagy bu-
ourestli magyar követségtől hozzuk.

Igazolványok: Sándor Ferenc
vizumirodájában, megyeházzal szemben.

és ha megindul a kölcsön eredményeképpen a vasútépítés, az otthlakóknak rendszeres közlekedési vonatuk lesz, akkor talán a szűkreszből kereteikből is ki tudnak majd lépni.

Még a tél előtt érezhető lesz a stabilizáció hatása.

— Mennyi idővel a stabilizáció után lehet majd észrevenni a változást?

— Még a tél beállta előtt feltétlenül mutatkozni fog a stabilizáció hatása — hangzik a válasz.

— Mi az ön véleménye a kormányváltásról, ha a kormány megkötí a kölcsönt, a forgalomban levő híreknek megfelelően, tényleg lemond-e?

Várakozásunk ellnére Ely Bercovici erre a kérdésre is azonnal látható közvetlenség-gel felel:

— Én azt hiszem, hogy ha a kölcsönrel és stabilizációval sikeresen elkészül a kormány, akkor semmi oka sem lesz arra, hogy a régenstanácsot abba a helyzetbe hozza, hogy kormányváltás megrázkódtatásának tegye ki az országot.

Rehabilitáltak az Aradi Polgári Takarékszövetkezet igazgatóit

A timisoarai ügyészség a lippai ügyben be-szüntetett minden eljárást.

(Arad, július 5.) Az Aradi Közlöny részletesen ismertette azt a hajszát és rága-lomhadjáratot, amelyet Inciulescu József lip-pai fakereskedő indított az Aradi Polgári Ta-karékpénztár vezérigazgatója, Weissenbur-ger Nándor és az intézet lippai fiókja igazgató-ja, Foszt Péter ellen. A kereskedő legutóbb — mint megirtuk — feljelentést tett az ügyész-ségen a vezérigazgató és Foszt ellen, azon a címen, hogy egy faültetből kifolyólag, körül-belül egy millió lejjel károsították meg.

A feljelentés nyomán az ügyészség beve-zette a vizsgálatot, amely csakhamar kiderít-tette a vádak tarthatatlanságát. Ennek ered-ményeképpen az ügyészség, miután nem álla-pított meg bűncselekményt, megszüntette a nyomozást az igaztalanul megvádoltak ellen.

Irodalom és művészet

* Szombaton este fél tízkor lép fel Med-gyaszay Vilma Aradon. Tegnap kezdődött meg az elővétel a téli színház pénztáránál a szombat esti Medgyaszay-estre. Már ebből megállapítható, hogy, mint rendesen, az idén is zsufolt ház fogja végighallgatni a művésznőt. A nagyszerűen összeválogatott programm fel-tétlen garancia arra, hogy a közönség egy kellemes est emlékével fog távozni a nyári szinkorból. Bartók és Kodály, a magyar mo-dern zeneirodalom két jelessége fogja beve-zetni a műsört. Medgyaszay Vilma a leghiva-tottabb interpretátora a magyar népdalkölté-szetnek. A zongoránál dr. Herz Ottó ül, aki a magyar fővárosban a legnagyobb mértékben becsült tehetség. Romániai körutja alkalmával a közönség mindenütt nagy lelkesedéssel fo-gadta művészi teljesítményét. Jegyek a téli színház pénztáránál délelőtt 10—1-ig és dél-után 4—7-ig válthatók.

K O Z Á K K Ö R U S

pénteken este 8 órakor a Városi kávéház terraszán
a közóhajnak engedve, sikerült a kozák kórust még egyetlen estére megnyerni, s ma, pénteken este 8 órától hangversenyeznek a Városi kávéház terraszán

Alkotmányellenes a sajtó megrendszabályozása.

Nagy vita a készülő sajtótörvény körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának telefonjelentése.) A büntető törvénykönyv reformálására kiküldött bizottság napok óta foglalkozik a kényes kérdéssel, hogy a sajtótörvény rendelkezéseit beillesse az új büntető törvénykönyvi tervezetbe. A bizottságnak ugyanis kemény dolga akadt a 105. paragrafussal, amely a lapok és időszaki folyóiratok elkobzására vonatkozik. Ez a paragrafus kimondja, hogy minden olyan nyomtatvány, amely a közérdekek ellen kifogást képez, vagy bármely államellenes bűnre izgat, elkobozható, illetve árusítása betiltható.

A bizottság ülésén csak két védő hang szólt fel a sajtó érdekében: Toni Iliescu és Pella Vespasiané, aki egyébként a javaslat előadója. Maga az igazságügyminiszter egyetlen szóval sem foglalt állást a 105. paragrafusnak a büntető törvénykönyvből való

kihagyása ellen. Toni Iliescu és Pella Vespasian hivatkoztak arra, hogy ha ezt a paragrafust a parlament el is fogadná, formailag érvénytelen, mert a legfelsőbb semmitűző bárkikor megsemmisítheti. A bizottság egyes tagjai azt kívánták, hogy a vitatott paragrafust ne terjesszék ki az időszaki sajtóra, a mit Toni Iliescu és Pella Vespasian kifogásoltak, kijelentvén, hogy ha a paragrafus az időszaki sajtóval szemben nem alkalmazható, még kevésbé lehet érvényes a napi sajtóval szemben.

A bizottság végül is alkotmányellenesnek jelentette ki a paragrafust, mindazonáltal elhatározta, hogy valamilyen modus vivendit keres a paragrafusnak az alkotmánnyal való összeegyeztetésére. Hogy ez miképpen volna elérhető, nem tudjuk. Az egyetlen megoldás az, hogy a paragrafust teljesen figyelmen kívül kell hagyni.

Végleg becsukták Löwy Náci bodegáját.

Kényszernyugalomba vonul az aradi éjszakák bohémje. — Régi idők boldog emlékeit őrzi lelkében a pihenni kényszerült Löwy Náci.

Már vártuk odáig a lélektan: tudjuk, hogy az exotikum, misztikum, emberlégyfogó hüllők, tapadunk legkönnyebben. Csáptapogatódzás a sejtető, képzelítő titokzatosban: ez minden művészet gyönyörkelés leghatékonyabb eszköze. De tanácstalan meddőségben állunk az ok, a mag előtt: mi a titokzatos magáhozragasztó, megejtő, a psziché legjobban megszerkesztő valamije. Ha ez a sejtelmesben körforgó keresés realizálódna, nyakát szegné a titokzatos fogalmának, hiszen az épen a nem tudott, nem ismert és megismerhetőt jelenti. A keresgélők egy ilyen sejtelmes öreg aradi forrása száradt be hirtelen. 1928. elsodorta Löwy Náci bodegáját.

Vagy másfél évtized előtt vetődünk oda, mikor még mindig kevés volt a tavasz, meg a csiklandozó éjszaka. Látni kellett a fura öreg bácsit, kiről nem tudták hány éves, mert hangulata meg a kérdezősködő személye szerint alakult a válasz és a külseje 40 és 70 között. Valami rejtélyes csalogató vonzása volt a helyiségnek, az éjszaka kis darabjának. Mondták, hogy sokszor idejönni is kevés. Egyik a hátsó ajtóra fogta, ami a legjobb az országban, másik a páratlan feketekávára, arra is, hogy nem szabad poharat törni. Mind csak találgatás. Valami különös, aminek neve nincs. Ezért jöttek el és el nem maradtak soha. Pedig szigorú, balkáni rémmesékre emlékeztető tekintet kapott először a látogató. Szemmel és mozdulatlanul figyelve a vendéget, cigányt, személyzetet. Eltökéltük, nem jövünk, nem kell a pénzért korlátozás. És másnap... és harmadnap — meg, azután, — ha későn, ha kifogással — hiába no — ott voltunk. De nem látotta meg őt a korhelység. Kérem — mesélte — volt idő, mikor én egy hétig egész éjjel nem aludtam és egész nap nem ettem. Csak évek múltán oszlott a divatos koplalóművészet e titokzatos előőrse iránti áhítat, mikor nagy habotában magyarázta, hogy „tudniillik nappal aludtam és éjjel ettem”.

Egy éjjel már tenger nóta meg feszültség huzzasztott bennünket. Ugy tetszett, az öreg is hozzánk melegszik, mint a kályha és messziről nagy-nagy együttérzésbe burkol a szemvilága. Valaki a nótajára hibázott. Kicsit halkán ő is belecsendült. A hátsó ajtón drága galambosz fej bukkant. A felesége — sugták. Szemmel parancsolta vissza. „Mi a Löwy néni nótaja?” Kis pógatásra elkezdte a Náci. Soha olyan tiszteletet cigánytól, ahogy kísérte. Pár perc múlva mind enékeltek az ujon tanult nagyon régi nóta:

Azt olvastam az aradi ujságba,

Huncut minden kis lánynak a zuzája.

Azt csipogja, csiripolja minden madár minden fán,

Száz asszony meg száz leány,

Ép annyi volt a babám,

Egy sem borult a vállamra igazán.

Valaki magasra kapott egy poharat. Sug-

va rémülten kérték: „Ne, az Istenért, nem jöhetünk többé, ha eltöröd”... 17 éves volt. Csörmpölve hullott a padlóra. Hallatszott a dermedés, úgy állt be a mulatás. Az öreg felállt, magasra emelte a kezét, asztalhoz kapott és — két poharat csapott sarokba. Azután tánc. Együtt... Nóta: Azt olvastam...

Béke, háboru, civil, katona, barát, ellenség, megfordult ott minden fajta ember, meg szomorú emberkisérlet. Olyan különös volt minden és csak ott volt. A habos csésze, fāragott fűkőr, vászonfal, több részből készült fogas, no meg a titokzatos festménybe ágyazott zenélő óra, amiről nem is tudni, miért hívták így, hiszen senki nem ismerte melódiáit. Csak sejtve rebesgették, hogy a halk kornyikálású jószág valami olyan dallamot rejt, amit még a Bach-korszakban lecsendesítettek, mikor kaplapevetten hallgatták. Az öregnek csak egy válasza volt minden „milyenre?” „Csinált óra, csinált csésze, csinált fal.” Harctéri fényképet mutatott. Jó, fedezék mögötti kis feldiszipott, virágzott tákolmány: Löwy Náci bodega. Huszártisztek irták: „Nem vagyunk sehogy enélkül Nácikám! Magunk sem tudjuk miért? Kell a Löwy Náci.” Órákat mesélt, könnyekig nevetett. Még a haragot is behumorozta. Valami nézeteltérés miatt: „Hiába, mindig mondom, tíz év után nem ér a vendégem semmit.” — „De hiszen már a leltárba tartozom szinte” szabadkozott a valaki. — „Éppen azért. A mérlegkésítés szabályai szerint a leltár értékéből minden évben 10 százalékot levonnak kopás címén. Ez tíz év alatt éppen 100 százalék. Többet már nem is mondok.”

— Náci bácsi, nincsen pénzem! Megértő szemhunyorítás volt ilyenkor a sokszor örökre rendezetlen számla. Vajha most rendeződne... Majd rosszabbodott. Ahogy végiglegett a Duna-Tisza-medencén a felfordulás emberalakító szellője, úgy bomlott az üzletmenet. „Hol az ember, a régi ember” sóhajtozott. Elmaradtak, pedig úgy ismerte őket, tudta, ki hol ült, mit ivott ötven év előtt. Magára maradt. Se személyzet, se cigány.

Pár nap előtt délután könnyes asszonyok, ijedt gyerekek sivalkodtak a bodega körül. Egy nagy stráfkocsira „hejrupoltak” valami különös, csak ott látott szelid butort. Kinos eszmélet: „a csinált szék, csinált fogas, megatöbbi.” Löwy Náci butora. Ugy súlyosodott ez a halk „csinált butor” a barázdás napszámos nyakakon, mint a kedves halott a mindnyájunk sorsának koporsója. Rup, rup... nyek, nyek... gyi te... Zenés temetés.

— Elvitték az adóba — sirta az asszony. Náci csak mosolygott. Nem is szomorúan, csak amint a makacs férfi a cigarettára fogja könnyeit. Semmi, semmi a szobában. Egy vízcsap. Meg sarokba lökve a titokzatos óra. A vigasztaló ilyenkor biztosan butát mond. De meg az

ALEXANDER PUSKIN
világhírű regénye

PIQUE DAME

JENNY JUGOVAL

SZOMBATTOL az URÁNIABAN

ÉS BUSTER KMETN: MALEK LEÁNYNÉZŐBEN.

önzés is hirtelen apró örömmel szereti megtörni a nagy bánat csendjét: „Szólaltatná meg egyszer utóljára Náci bácsi az órát.” Az öreg rekedt, olyan furcsa, sosemhallott pillanatra elaggott hangon sutogta: „Nem tudom én, hol a kulcsa. De meg nincs is már hang az ilyen öreg jószágban.” Aranyműves bérelt ki a helyiséget. A misztikum alchimista konyhájából realizmus föl. Hol annyi kavarási, forrás, buzogás nem tudott aranyat izzani, — fényesen csengőt kalapácsol, alakít a század mechanikája. Így volt. Így van. Megbocsájtják, hogy kissé szubjektíven mondtam el. Tudjuk, mindnyájunk sorsa egy ilyen lepergés, de a mindnyájunk sorsa az, ami külön-külön mindenkinek legközelebb. És hiszem, öreg Löwy néni is megbocsájt nekem, hogy most: „Ezt olvassa az aradi ujságba”...

(te.)

Pervesztes királynő.

Hollandia uralkodónője angol bíróság előtt perelt több alattvalóját.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Az angol kancellári bíróság előtt a napokban szokatlanul érdekes pert tárgyaltak. Vilma holland királynő saját személyében, de a holland államkincstár javára pert indított az angol bíróság előtt egy Londonban élő holland alattvaló ellen, azon a címen, hogy nem fizette meg az örökösödési illetéket, amelyet ki kellett volna fizetnie, hanem készpénzből álló örökségével együtt angol földre menekült. Két másik holland állampolgár ellen pedig azon a címen indított a királynő keresetét, hogy Londonban telepedtek le, anélkül, hogy előzőleg megfizették volna a holland kincstárnál adótartozásukat.

Anglia egész jogászvilága nagy érdeklődéssel várta Tomlin bíró döntését, mert azóta a per óta, amelyben Ferenc József császár beperelte Kossuth Lajost a Londonban gyártott Kossuth-bankjegyekért, nem volt példa arra, hogy egy uralkodó a saját alattvalója ellenében angol bíróságnál keresen jogorvoslást. A tárgyalásnak több humoros jelenete volt, többek között az, amikor a bíró a keresetet beadó felperes vezetéknevét kérte. Latter ügyvéd, aki a királynőt képviselte, kijelentette, hogy Vilma holland királynő férjes asszony, ugyan, de vezetékneve nincsen. Ezután Tomlin bíró nagy derűtlenség közepette megkérdezte az ügyvédet, mi garancia van arra, hogy ha a bíróság Vilma királynőt marasztalja el a perköltségekben, hogy azt ki is fizeti, mire az ügyvéd kijelentette, hogy megfelelő összeget deponált annak biztosítására.

Ilyen előzmények után kezdődött meg a tulajdonképeni tárgyalás, amelyen Benett igazságügyi tanácsos, az alperesek képviselője kérte a kereset elutasítását, azon a címen, hogy semmiféle angol törvény vagy jogszokás nincsen, amely kimondaná, hogy az angol bíróság külföldi alattvalót elmarasztalhat olyan perben, amelyet ellene a királynő indít adó vagy illetéknevezetés címén, csak azért, mert angol földön tartózkodik. A külföldi uralkodók csak bűnyekben fordulhatnak saját alattvalóik ellen angol bírósághoz. Hosszu viták indultak meg és a tárgyalás befejezésével Tomlin bíró kimondotta, hogy az ő meggyőződése szerint kétszáz év óta az angol kancellári bíróság vállalkozott arra, hogy egy külföldi uralkodó és illetékbeszedője legyen. Ebben sem nyújthat angol bíró jogsegélyt. vesztesnek mondja ki a holland perköltségek megfizetésében is

HIREK.

A kánikula humora.

Egy aradi hadimilliomos a feleségével a tikkasztó meleg elől menekülve, naponta hatalmas autóján Hegyalján lévő szőlőjébe rándul ki. A milliomos vezeti az autót, mellette ül a felesége.

A feleségnek van, mikor az asszony csodálkozva kérde az urától:

— Miért vagy olyan szótalan?

A férje szemrehányólag felel:

— Elsősorban nagyon melegem van, másodsor, hogy beszéljek, mikor a kezemmel a kormányt fogom?...

Egyik ismert aradi orvosnál megjelenik egy sápadt arcú fiatalember. Az orvos megvizsgálja és így szól:

— Sürgős levegőváltásra van szüksége.

A páciens megnyugodtan felel:

— Igaza van doktor urnak. Majd veszek egy új ventilátort...

Az óriási hőség következtében a férfiak mostanában kabát nélkül járnak. Ez ma szinte természetes. De az már szokatlan, ha valaki a nyakkendőjét is leveti. Meg is kérdezte a barátja azt az urat, aki ma délelőtt nyakkendő nélkül sietett a Marosba fürdeni.

— Mi az, miért nem viselsz nyakkendőt?

A kérdezett jelentősegteljesen válaszolta:

— A feleségem vette el, hogy fürdőkosztümöt csináltasson belőle magának...

— **Pacha püspök szabadságon.** Pacha Agoston püspök most kezd meg egy hónapos szabadságát. Ugyancsak szabadságra megy Kayser Lajos prelátskanonok is, aki Marienbadba utazik.

— **A jugoszláv kormányválság.** Belgrádból jelentik: Az ellenzéki pártok ma memorandumot nyújtottak át a kormánynak, amelyben a következőket kérik: A szkupstina szolgáltatassa ki azokat a képviselőket, akiket az államügyészség Racsics büntársainak tart. Ezeket a képviselőket zárják ki a kormánypártból és kobozzák el tőlük mandátumukat. Az új kormány szigorú programot állítson fel. A választásokat össze írják ki. Az új parlament építési munkálatainak befejezéséig a kormány a szkupstina-ülések céljaira egy épületet béreljen ki, hogy a horvát képviselőknek ne kelljen visszatérniük abba a terembe, ahol közülük kettőt meggyilkoltak. Parlamenti körökben elvárják, hogy az ellenzék enyhítse követeléseit. Sztankovics designált miniszterelnök ma megkísérelte, hogy összeköttetést kapjon Radicscsal, azonban ez nem sikerült, mire Sztankovics visszaadta megbízatását Sándor királynak.

— **Óriási leadóállomás épül Bucarestben.** Bucarestből jelentik: A bucuresti-i rádiótársaság óriási méretű állomás építését vette tervbe. A tervezők szerint ez a világ legnagyobb állomása lesz, amelyet Bucaresttől hat kilométernyire, a Ploesti felé vezető országút mentén állítanak fel. A tárgyalások már folynak a földmivélsügyi minisztériummal a szükséges terület átengedésére. A tervek szerint ősszel megkezdődik az építkezés és a jövő év husvétján átadják az állomást rendeltetésének.

— **Eltűnt egy magyar miniszteri osztálytanácsos.** Budapestről jelentik: Hosszopoczky Ernő miniszteri osztálytanácsos, Rakovszky Ivánnak, a közmunkatanács elnökének titkára, ma nyomtalanul eltűnt Váci-uccal lakásából. Hosszopoczky levélben jelentette be családjának, hogy otthagyja őket, mert súlyos anyagi kötelezettségekbe ugratták, amiket most nem bír teljesíteni. A becstelenség elviselhetetlen gondolat számára, ezért elhagyja feleségét és két kisleányát. A levélben öngyilkosságra célszerűen kéri a családot, rendezze valamilyen kötelezettséget. Hosszopoczky fiatal feleségbeesetten tett jelentést a főkapitányonnan a rejtélyes eltűnés ügyében a nyomozást.

Olasz tenniszbajnokok Aradon.

Megkezdődött a Hellas nemzetközi tenniszversenye.

(Arad, július 5.) Ma délelőtt a Központi-szálloda vendéglőjébe két érdekes nevet jegyeztek be: Gino és James de Martino grófok. Két napbarnította fiatalember. Tenniszbajnokok. A Hellas vendégei. Egyenesen Rómából jöttek Aradra az olasz arisztokraták. Az egyik 23 éves, a másik egygyel kevesebb. Tipikus olaszok. Temperamentumosak, künn a pályán már játszottak is délután, labdájuk csak úgy sávit az erőből a levegőben. Az erő, a rush jellemzi őket, de modoruk lágy, finom és megnyerően közvetlen. Conte Gino mondja:

— Nem lennék stilszerű, ha nem azt mondanám először: el vagyok ragadtatva fivéremmel együtt a Hellas kedves fogadtatásától, a pályától, Aradtól és főleg az aradi szép lányoktól, asszonyoktól. Magunkról nincs sok mondanivalóm. Először vagyunk Romániában. Tegnap Oradean bemutatkozót tartottunk Luppú dr.-ral, Arad után jön Timisoara, majd Marienbad következik. Az ideai olasz férfi páros bajnokságban első letünk, fivérem James a vegyes párosban szerepelt sikerrel. Kedves kis epizódunk volt a határnál. Ugyanis 10 rakettel érkezünk és ezek bizony

ujak voltak. A vámvizsgálat természetesen rosszat sejtett s meg akarta vámolni a raketteket, hisz azokat bizonyára itt értékesíteni akarjuk. Mi és a tenniszkereskedés?...

És józúen, erőteljesen kacagott...

Ma délután meg is kezdődött a Hellas nagy nemzetközi tenniszversenye. A külföldiek közül eddig csak az olaszok érkeztek meg, a budapestiek holnapra jelezték érkezésüket. Így ma még nem voltak érdekesebb és fontosabb küzdelmek. Egy talán a kiemelkedő: Farkas Sándor szívós ellenállása a Gino de Martinonak. Eredmények: Férfi egyes I. oszt.: Bohus báró—Dán 6:2, 6:3. Jakobovics—Táncos 6:4, 6:4. Gino de Martino—Farkas 7:5, 9:7. Férfi egyes (Hellas kupa): Bohus báró—Filitti 6:4, 6:3, 6:1. Dörner—Táncos 6:2, 6:0. 6:4. Férfi egyes II. oszt.: Farkas—Dán 6:0, 6:1. Hehs—Aranyossi 4:6, 6:3, 7:5. Női egyes II. oszt.: Molnár Erzsébet—Ráczné 6:3, 6:3. Aszlán Baba—Bodnár Klári 6:4, 6:1. Weininger Lonczy—Pick Annus 6:2, 2:6, 6:9. A versenyt holnap folytatják.

Belga bankár tragikus halála.

Titokzatos légi szerencsétlenség a La Manche-csatorna fölött.

(Az Aradi Közlöny londoni tudósítójának távirata.) Páratlan aviatikai szerencsétlenségről számolnak be a jelentések. Löwenstein Alfréd, híres belga bankár, Európa egyik legvagyonosabb embere tegnap magánrepülőjében Croydonból Dünnkirchenbe repült. Kíséretében két gyöngsírónő és egy inas volt. Amikor a gép Dünnkirchenben szállott, rémülten vették észre, hogy a bankár nyomtalanul eltűnt. Azt hiszik, hogy a bankár a La Manche csatorna felett a toalettajtót keresve eltévedt és a tengerbe zuhant, ahol halálát lelta. A szerencsétlenség híre óriási feltűnést keltett belga gazdasági körökben. Egyes hírek szerint a bankár öngyilkosságot követett el. A holttestet még nem sikerült megtalálni.

Párisi jelentések szerint Löwenstein bankár ismeretes szenzációs eltűnése miatt a világvárosok tőzsdéin óriási izgalom uralkodik. Párisi pénzügyi körökben meg vannak győződve arról, hogy Löwenstein öngyilkos lett. A londoni tőzsdén ugyan csak leirhatatlan megdöbbenést keltett a bankár eltűnése s hír szerint az esetnek beláthatatlan következményei lesznek. A tőzsdetagok között máris

— **Meggyengült Franciaország tengeri ereje.** Párisból jelentik: A le havrei tengerészeti szemlével kapcsolatban a jobboldali Victoire azt írja, hogy Franciaország most láthatja, mennyire élethál kérdés számára Anglia szövetsége. Franciaország ötven év alatt annyira visszaesett a tengerészeti hatalmi rangsorban, hogy még gyarmatbirodalmát sem tudná megvédeni, ha nem fedezné őt Anglia szövetsége.

— **Amerikai függetlenségi ünnep balesetekkel.** Newyorkból jelentik: A július 4-iki függetlenségi ünnepeken a szokásos tüzijátékok alkalmával több szerencsétlenség történt. Newyorkban tizenketten sebesültek meg. Philadelphian páros fiatalok egy ló alatt meggyújtottak egy rakétát. A kocsi és több más ember megsebesült. Egy másik esetben egy alvó ember szájába rakétát dugtak és meggyújtották. A robbanás az alvó összes első fogait kivágta.

— **Elhunyt magyar államtitkár.** Budapestről jelentik: Bartóky József volt földmivélsügyi államtitkár, ismert magyar író, ma meghalt 63 éves korában. A volt államtitkár értékes törvényalkotói munkát végzett és 1898-tól egészen addig, míg nyugalomba vonult, valamennyi szociális törvényjavaslat tervezetét ő készítette el. Nyugalombavonulása után az írodalommal foglalkozott és néhány évvel ezelőtt megjelent novelláskötete nagy sikert aratott. Temetése holnap, pénteken délután lesz. Bartókyt a földmivélsügyi minisztérium a maga halottjának tekinti és eltemetéséről a kormány gondoskodik.

— **A LEGJOBB hirdetési organum az Aradi Közlöny.**

óriási pánik uralkodik s az International Holding Compagnie részvényei 210-ról 150-re, a Hydro-Elektrik papírjai 50-ről 30-ra estek. Löwenstein vagyonát 200 millió márkára becsülik, amelyből mindössze 100 millió lehet a tartozás. A frankfurti tőzsdén szintén nagy pánik uralkodik, valamennyi értékek estek és az amúgy is ideges tőzsdéken katasztrófális jelenségek várhatók. A pesti tőzsdét az állítólagos öngyilkosság híre közvetlenül nem érdekli, de nemzetközi összeköttetései révén ott is erős lánghullást várnak. Mint Berlinből jelentik, Löwenstein halálhírére a német tőzsdéken is nagy az izgalom. Löwenstein rengeteg európai és amerikai vállalatban volt érdekelt, különösen azonban vízművállalatokban, amelynek jelentőségét felismerte. Löwenstein legutóbb már bankuralomra is törekedett, amikor a londoni és brüsszeli tőzsdén összefogtak ellene a hatalmukat féltő intézetek, de Löwensteinnek sikerült a támadásokat kivédeni. Nem tudni, vajon a nagy küzdelem nem rendítette-e meg a bankár idegeit. Löwenstein mindössze 53 éves volt. Halála hírére a Müselyem részvényei negyven százalékot estek Berlinben.

— **A Bremen hőseinek kitiintetése.** Dublinból jelentik: A Bremen óceánrepülőit, akik látogatást tettek a városban, a polgármester diszoklevéllel, a hadsereg pedig a legnagyobb kitiintetéssel, a diszkarddal tüntette ki.

Festmények

kiállító művészek munkái, u. m.: Iványi-Grűwald, Romek, stb. művei óriási választékban, igen olcsón kaphatók és megtekinthetők. Kedvező üzleti feltételek.

Kerpel Izsó műkereskedése.

— **A bucuresti-i gyilkos selyemfiú a bíróság előtt.** Bucurestiből jelentik: Július 14-én tárgyalja le a bucuresti-i esküdtszék Gaetan perét, amely hatalmas szenzációnak ígérkezik. Gaetan tegnap különben újból kihallgatták és ez alkalommal ő több tanu beidézését kérte.

— **Felhívás a katonaviseltokhoz.** A negyedik kerületi rendőrség istméletlen felhívja azokat, akik ezideig nem kapták meg katonakönyvüket (Livret de complectes), azonnal jelentkezzenek a rendőrség irodájában, katonakönyvük átvétele végett.

— **Lehült a levegő.** Budapestről jelentik: A tegnapi 34 fokos kánikulát éjszákára hatalmas orkán követte, amely 22 fokra hűtötte le a levegőt. Az esőzés a Dunántulon kezdődött meg.

— **A legnagyobb I. osztályú főnyereményt a 19-ik csl. osztálysorsjátéknak, mely Kc 70.000 vagyis 350.000 lejt tesz ki, újból az „Urania” szerencsebank (Nové Zámky) boldog üzletfelei vitték el.**

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

cimre jart, folyó hó-tól-ig

a következő cimre küldeni:

— Poloskát Lovas irt Str. Ótuz (Illés-u.) 111.

— **A CFR új teherárudijszabása.** Julius 1-én életbe lépett az új teher szállítási tarifa. Ebben az új tarifában az általános rendelkezések csaknem ugyanazok, mint a régiében; csak bizonyos módosítások és egyszerűsítések vannak. Az áruk nomenklaturáját számos új cikk bevezetésével kiegészítették, az osztályozást pedig — amely ezidáig A, B, C, és D jelzésű volt, — kiegészítették E, F, és G-vel. A speciális tarifákat leszállították nyolcra kilencre, viszont beiktattak kilenc kivételes tarifát és egy importtarifát bizonyos reklációkra vonatkoztatva. Mindez pedig megkönnyíti az áruk racionálisabb osztályozását. Egyelőre azonban a 10. számú kivételes tarifa (az importtarifa) nincs belefoglalva ebbe az új tarifába és így most még nem alkalmazzák, hanem rendeletileg és különleges hirdetések útján léptetik érvénybe. Az osztályozásban három oszlop van és pedig: a belföldi forgalomra, az exportra és az átmenő forgalomra szóló tarifa. A díjszabási táblázatban megszüntették a negyedik oszlopot a „legalább 15.000 kilogrammos szállítmány” számára — úgy, hogy csak három oszlop marad — és pedig: 1. az 5000 kilogrammon aluli, 2. a legalább 5000 kilogrammos és 3. a legalább 10.000 kilogrammos szállítmányok.

— **Kalandozó vállalkozás a Niagara víz-esésén.** Newyorkból jelentik: Laussier kanadai akrobata óriási gummilabdát készítettett, belerejtőzött és leereszkedett a Niagara víz-esésén. A vizesés a kanadai partra vetette a gummilabdát, amelyből ájultan húzták ki Laussiert. Az akrobatának nagy szerencséje volt, hogy nem amerikai partra érkezett, mert ott már várta a rendőrség, hogy életveszélyes produkciójáért letartóztassa.

— **Herzi-gyásznap** vasárnap este fél 10 órakor a zsidó iskola udvarában. Belépés díjtalan.

— **Gyermekgyilkos tanítónő.** Clujról jelentik: A törvényszék ma tárgyalta Chintea Elena 18 éves fiatal leány bűnügyét, aki a cluji (kolozsvári) tanítóképző növendéke volt. Az erdélyi sajtó annak idején részletesen beszámolt arról, hogy egy vasúti utazás folyamán történt idillből kifolyólag, a múlt év júliusában Chintea Elena gyermeket szült. A csecsemőt rongyokba burkolva, éjjel az intézet kertjébe dobta, ahol másnap reggel rátaláltak. A vizsgálat hamarosan megállapította a tényállást és Chintea Elena a rendőrség letartóztatta. A mai tárgyalás zárt ajtók között folyt le és Birescu ügyész gyermekgyilkosság büntette miatt emelt vádat a tanítónő-növendék ellen. A bíróság tekintetbe vette a fiatal leány tapasztalanlanságát és a szülés utáni lelkiállapotát, ezért Chintea Elena mindössze tizenöt napl elzárásra ítélte el.

Megmentették Amundsent.

Megkerült az öt nap előtt eltűnt orosz pilóta is. — Eddig még nem sikerült Lundborgék megmentése se

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az oslói jelentések szerint Amundsent megtalálták. A világhírű kutató jó egészségnek örvend. Amundsen elmondotta megmentőinek, hogy már lemondott minden reményről, hogy valaha emberek közé kerül s számolt azzal, hogy ott fagy meg a Spitzbergákon. A sarkutazót a Spitzbergák legészakibb pontján találták meg. Megmentéséről a lapok külön kiadásban számoltak be.

A moszkvai jelentések szerint a Nobileék megmentésére indult és öt nap óta rejtélyesen eltűnt Babuskin orosz repülő is megkerült. A repülő, aki megint a Malygin orosz jégtörő fedélzetén tartózkodik, elmondotta, hogy szörnyű küzdelmei voltak a viharral és megmenekülését csak nagyszerű

gépének köszönheti. Elmondja, hogy a Remény szigettől északra, körülbelül száz kilométernyire kénytelen volt nyílt tengeren leszállni. Öt napig küzdött a jéggel és viharral, míg sikerült kijavítani gépét a hibát és újra felszállni.

A kingsbaji jelentések szerint a Krasszin jégtörő, amely az utolsó reménye volt a Lundborgékat megmenteni igyekvő akciónak, megrekedt a jégben, a hajótöröttektől ötven mérföldnyire. A svéd segítőbizottság Nordeasthland északkeleti csucsán, mindössze tizenegy mérföldnyire a hajótöröttektől, repülőbázist akar berendezni és Lundborgékat kis repülőgépekkel megmenteni. A segítőakció szervezése nagy erővel folyik,

Nagy tűz az Első Magyar Általános pesti palotájában.

Leégett a négyemeletes székház-tetőzete. — Kéményegétekből keletkezett a veszedelem.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Nagy tűz pusztított a Vigadó-téren levő Első Magyar Általános és Hazai Általános Biztosítótársaság székházában, ahol tíz órakor délelőtt tetőtűzet vettek észre. Csakhamar a helyszínen termettek a negyedik, ötödik s nyolcadik kerület tűzoltóságai, amelyek fokozott erővel látták a négyemeletes palota megmentéséhez. A tető egyrésze menthetetlennek mutatkozott, amiért is a közepét megbontották, a Vigadó-tér részt hagyták leégni és a Hungária szálló felőli részt pedig megmentették. Az oltás rendkívül nehéznek bizonyult. A sűrű füsttől egymás után ájulnak el a tűzoltók, akiket mentők szállítottak a kórházba. Bolgár Zsigmond és Kóbor József tűzoltók égési sebeket, Kovacsics tűzoltó pedig füstmérgezést kapott. A tűznél megjelentek Bud János pénzügyminiszter, Szabóky Alajos államtitkár, valamint Teleszky János, az intézet elnöke. Az eddigi megállapítások szerint a tűz úgy keletkezett, hogy ma reggel a kéménysepről kiégették a kéményeket és valószínűleg eközben gyulladt ki valamelyik

gerenda. A padlásán felhalmozott butorok és kereskedelmi könyvek teljesen elhamvadtak. A tűz egy órák súlyos szerencsétlenséget is okozott: egy égő gerenda lezuhant az uccára és annyira megijesztette egy lovasrendőr lovát, hogy ledobta lovasát magáról. A rendőr súlyos agyrázkódást szenvedett. Pirlós Károly és Pirlós László kéményseprőket a tüzesétekből kiolyólag letartóztatták. A hatalmas épület több külföldi intézetnél volt biztosítva. A Vigadó-téri hatalmas tüzet ma az esti órákban sikerült lokalizálni. Hegedüs János tűzoltó oltás közben súlyos égési sebeket szenvedett, miközben a padlásán füst- és gázálarccal dolgozott. Az oltási munkálatok este 7 óra után fejeződtek be s két tűzorségi őrszem hátrahagyásával a tűzoltók elvonultak. A kár 15 ezer pengő, amely azonban biztosítás útján megtérül. A fontosabb okmányokat és irományokat sikerült megmenteni s így a tüzeset az Első Magyar Általános R. T. ügyvezetésében senmi zavart nem okoz, következésképp a részvényeseknek és biztosítottaknak semmi okuk sincs aggodalomra.

Az orient karambolja.

Vonatösszeütközés az orsoval állomáson.

(Az Aradi Közlöny tudósítása.) Súlyos vonat szerencsétlenség történt tegnap délelőtt az orsovai pályaudvaron. A Bucaresti felől érkező 14-es expresszvonat teljes menetsebességgel belefutott a pályaudvaron veszteglő 1312. számú teherszerelvénybe. A karambol leirhatatlan pánikot idézett elő az expressz utasai között, de szerencsére nem történt baleset. A tehervonat három kocsiján kívül egy személyzeti kocsit is tönkrement és az expressz mozdonya súlyosan megrongálódott. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a karambolt hibás váltóállítás idézte elő, mert az expresszt nem az utasításnak megfelelően, hanem egy azzal ellenkező vágányra engedte be. Az expressz 90 perces késéssel folytatta útját.

— **Óriás léghajó épült Angliában.** Londonból jelentik: Az elmúlt napokban elkészült az R. 100. óriásléghajó, amelynek ürtartalma negyedmillió köbláb és hat, egyenként 4200 lóerős motorja van. Az óriásléghajó 100 utast és tíz tonna podgyaszt bír el. A gigászi gépműdar kipróbálása pár napon belül megtörténik s azután az R. 100. Newyorkba repül. Sikeres repülése esetén megnyitják a London—newyorki léghajóforgalmat. Az R. 100. a tengerentúli utat 48 óra alatt fogja megtenni és visszafelé utasokat hoz 100 font viteldíjért.

— **Titokzatos öngyilkos.** Nagykanizsáról jelentik: A mezői munkások Nagyrécsé és Zalaszentjakab állomások között a síneken egy emberi fejet, törzsét és lábakat találtak lemmetszve. A valószínűleg öngyilkosságot elkövetett ismeretlen kiletét nyomozzák.

— **Éltelt családirtó.** Frankfurt am Mainból jelentik: A frankfurti bíróság nyolc napos tárgyalás után, ma hirdette ki az ítéletet Wiechmann Frigyes volt vasúti tisztviselő bűnperében. A tisztviselő március 1-én meggyilkolta feleségét, majd három apró gyermeket. A gyilkos előadta, hogy a nyomor miatt mindannyian a halálba akartak menekülni, azonban nem volt ereje az öngyilkosság elkövetésére. A bíróság nyolc évi börtönre ítélte.

— **Hét elikkadt Ady-vers.** Irodalmi szeszácóval szolgál e héten Incze Sándor hetilapja, a Színházi Élet. Hét versét közli Ady Endrének, olyan hét versét, amelyek soha, sehol sem jelentek meg. Mindegyikről leírta, hogy miért nem jelentek meg, kik, vagy mi akadályozta meg, hogy nyomdapesteket lássanak. Megható fényképfelvételeket közöl a Színházi Élet a régi pesti nyárról, csupa régi emlék elevenedik meg a lap hasábjain. A texasi Galvestonban lezajlott nemzetközi szépségverseny valamennyi résztvevőjének a fényképe benne van az új Színházi Életben, mely regéit, novellát, 8 oldal kottát, két szindarabot ad, fényes cikket, riportot, fényképet kívül. A 180 oldalas szám ára 40 lej; előfizetési ára negyed évre 450 lej. Kiadóhivatal Budapest, VII., Erzsébet-körút 29.

— **Makulatura papír.** tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A kereskedelem alapja

A hirdetés, mely nélkül nincs forgalom nincs piac és nincs pénz. A hirdetés üzleti életben a kereskedés és a közönség között. A kereskedő a hirdetés által tartja fenn az üzleti életét a vevővel, mert a közönség ahhoz megvásárolni akarja a hirdetését olvassa. A kereskedőnek azonban jól kell megválasztani azt az órarendet ahol hirdeti. Erre a legalkalmasabb a 42 év óta fennálló

Aradi Közlöny.

A KULISSZÁK MESÉLIK...

Medgyasszay Vilma Aradra jön. — Az isteni Mimi Aradon született. — Az aradi társulat Temesváron.

AZ „ISTENI MIMI” jön szombaton Aradra. Ez a jelzője Medgyasszay Vilmának, a nagy dízőznek. Mint valami régi római, vagy görög hírességnek, kijár a legfelsőbb jelző: „isten”. Talán csak nagyon kevesen tudják, hogy ezt az isteni nőt tulajdonképpen Aradon ringatta bölcső. Igen: Medgyasszay Vilma Aradon született. Ott a Thököly-tér és Lázár Vilmos-ucca sarkán, ahol még néhány évvel ezelőtt a Katalin-fürdő állott, később pedig a földszinten zálogház nyílt meg. Amikor három éve Medgyasszay Vilma Aradon járt, el látogatott a szülői házhoz. Bizony kissé elpi tyergett a kedves reminiscenciák fölédzésén, aztán a zálogház láttára hamiskásan mondta: — Nem a sorsom furcsa ironiája, hogy abban a házban, hol születtem, ma zálogház áll?!...

TULAJDONKÉPEN Stand a neve Medgyasszay Vilmának. Stand Kálmán dr. aradi orvos leánya. Holland eredetű család. Egyik ág katona, a másik — színész. Egy őse 1513-ban egy csata után a fichtenbergi előnevet kapta, a többi őse Thália harcművészen küzdött. Csak egy név: Megyeri. Petőfi Megyerije. Ebből a faj összetalálkozásából született a nagy Mimi. Na és az anyja: Medgyasszay Ilka, ma is él. Jászai Mari és Ujházi Ede kortársa volt.

MÁR MINT KIS GYEREK is sokat hallott magáról az isteni Mimi, sőt leegyszerűsítve már mint csecsemő. Ugyanis, amikor a Katalin-fürdő épületében meglátta a napvilágot, a szokásos mérlegeléskor a madám összecsapta a kezét:

— Szent Isten, ez a gyerek több mint négy kiló, ez vasgyuró lesz.

A vasgyuróból a vas bevált, mert, hogy ugymondjuk, „ilyen vas nő” a Mimi és különben is meg-

Felépül a magyar Montecarló a Balaton mellett

Tízmillió dolláros kölcsönrel kóprázatos játékkaszinó épül a Balaton partján. Egy konzorcium engedélyt szerzett a magyar kormánytól a játékkaszinóra, amely melé fűrdővárost építenek Siófokon. — Montecarlóval akarják felvenni a versenyt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Körülbelül abban az időben, amikor az új kártyarendelet nyilvánosságra került; érdekes hír terjedt el a fővárosban, — és a hír eddig még cáfolatlanul halad. Ez a különös híradás azt mondja, hogy egy nyugalmazott előkelő hivatalnok engedélyt szerzett a magyar Montecarló felépítésére, de ennek a játékkaszinónak nem Budapesten, a Margitszigeten, hanem a Balatonnál, Siófok mellett kell megépülnie.

A pontosan nem ellenőrizhető hírek — miután az érdekeltek megtagadnak minden felvilágosítást — azt mondják, hogy a játékkaszinó-engedélyt dr. Kálmán Dezső volt előkelő hivatalnok szerezte, aki egy konzorcium élén nagyban tárgyal a montecarlói mintára megépítendő „játékkaszinó-város” megalapításáról.

A játékkaszinó vezérigazgatója dr. Kálmán Dezső volna, aki hír szerint úgy jutott ehhez a tervhez, hogy bemutatta egy egész fűrdőváros előkészületeinek koncepcióját és a tervezett fűrdővárost hajlandónak mutatkozott abban az esetben megépíteni, ha engedélyt kap a játékkaszinó megnívására. Az építkezési tervek, ameyeket Jánszky Béla műépítész csinált, az illetékesek egy valóságos álmvárost mutatnak be, amelyet dr. Kálmán Dezső konzorciuma hajlandó volna megépíteni a játékkaszinó-engedélyért. A terv eredetileg Budapestre készült, de áthelyeződött Siófok mellé, a Balaton partjára, ahol 8—10 millió dollár befektetéssel hajlandók a konzorcium tagjai egy teljesen új, modern, hatamas fűrdővárost építeni, két nagy szállóval, amelyek közül az egyik, — ennek már neve is van — a Majestic — 600 személy befogadására épülne és vetekedne a nizzai és montecarlói

maradt súlyos egyéniségnek, csak természetesen itt már nem a súlydekákat kell számítani, hanem a tehetség kilóit...

KÉT ÖRÖKÖS UGRATÓ áll egymással szemben a timisoarai színháznál. Jávor és Mészáros. Egyik nap az egyik a soros az ugratásban, másik nap a másiknak kell leadni valami tréfát. Tegnap Mészáros volt a soros. Rémült arccal járkált a színháznál és kétségbeesetten mondta:

— Gyerekek, rémes beteg vagyok...

Természetesen megrohanták:

— Mi bajod, Béluskánk...

Mészáros komoly hangon jelentette ki:

— Gyomorsúlyedésem van...

— ?...

— Igen, Jávor meghívott ma ebédre és én tényleg vele ebédeltem...

EL ARADON egy fiatal, szerződés nélküli színész. Sehogysem tudott állást kapni. Ma aztán örömmel újságot a kávéházban:

— Végre sikerült szerződnöm. Igaz, hogy egy erdélyi barba. Mondjátok, szegény ez?...

Egy válasz:

— Igen — a bárba nézve szegényen.

ODAÁT TIMISOARÁN — mondom — épúgy folyik az ugratás, mint Aradon. Egy közülük: Kun odamegy Deesyhez és mondja:

— Te, találkoztam a Lloyd-soron a feleségeddel. Köszöntem neki, de ő nem vett észre.

Deesy a legnagyobb hidegvérrel vágja rá:

— Igen, mondta a feleségem...

Ápoljuk festményeinket

Gondos restaurálással lehet csak megmenteni a képeket.

Minden muzeumnak nagy problémája a tulajdonában lévő képek gondozása, helyes kezelése, hogy a műkincsek ne veszítsenek értékükből. Megakadályozzák a feketedést, a színtelenedést, a vásznak keshedését, pótolják a kitöredező részeket és szigetelő anyagokkal elzárják a levegő oxidáló hatásától. Egész külön tudomány, és nagy felkészültségű emberek foglalkoznak állandóan a helyes konzerválás kérdéseivel. Mindig újabb és újabb módszerek által csodálatos eredményeket érnek el sok veszendőben lévő értéket mentenek meg a műtörténelmi kincsek tárházából. Egész irodalma van a kép helyes gondozásának. A legújabb kémiai eljárások nagy sora segíti őket. A röntgenezés eddig nem is képzelt titkokat hozott felszínre. Képek, amelyek át voltak teljesen láthatatlanul festve, a röntgensugarak hatása alatt meglevenedtek és újra láthatóvá lettek. A régi keshedt vásznakról a festékréteget le tudják szedni. Új vászonra reátéve a kép maga egészében tündököl a boszorkányos eljárások hatása következtében.

De mi a képek romlásának a fő oka? Elsősorban, mint minden tárgy, a levegő behatása következtében oxidálódik. Az oxidálódás első sorban mattá, azután teljesen feketévé, színtelenné teszi a képet. Ennek ellensúlyozására kell a képet lakkfirniszelní s időnként 2—5—6 év után újra bevonni. Ha a régi réteg párolgása foltos, akkor egyenesen vegyileg tisztára mosva s újra teljesen bevonva évekig biztosítottuk az oxidálódás ellen. Vigyázni kell arra is, hogy a kép ne kerüljön nedves falra, mert akkor a penész felbontja a festékanyagokat s azt még javítani sem igen lehet. A teljes napfény is rontja a képet. A festékek csak bizonyos ideig maradnak színben tartósak s csakis abban az esetben, ha a konzerváló eljárást időnként felújítjuk.

Ma már sok szép kép van a közönség kezén, viszont látja az ember hogy gondos kezelés hiánya mennyi értéket tesz tönkre. Lassan a pusztulás martalékává válnak, holott eleinte igen kevés költséggel és fáradsággal meg lehetne tartani a tárgyak épségét. Ha már egyszer a kép romlása erősebb, akkor hosszas és költséges munkával lehet csak rendbehozni. A fenti eljárások kizárólag az olajjal festett képekre vonatkoznak.

Itt kell megemlítenünk a közönség ama balhiedelmét, hogy a vízfestmények nem tartósak. Holott a mai technikai eljárás több mint 150 éves s Turner angol festőnek (aki egyúttal a vízfestés apostola is volt), az aquarelleji 150 év dacára is teljes tisztaságukban élnek. Sőt a most 400 éves Dürer-ünnepen bemutatták az ő, bár nem a mai technikai eljárással festett, de vízzel hígított festékekkel előállított képeit, amelyek színben sokkal kevesebbet vesztek, mint az ugyanazon korból való olajképek.

Természetesen állandó és erős fénybehatások rontják a műveket, az olajat éppen úgy, mint a vízfestményeket. Ha tehát sokáig akarjuk élvezni a birtokunkban lévő művek szépségét, úgy ne sajnáljuk mindjárt az első időkben csekély gondozással és utánjárással megővni azok épségét. Ha az olajkép oldalról nézve teljesen matt, úgy bizonyos, hogy a lakkfirnisz már elpárolgott s hogy ideje volna újra bevonni a szigetelő anyaggal. Óvjuk meg és gondozzuk tehát a képeinket, nehogy idő előtt veszítsék el az értéküket.

Pataky Sándor.

— Izgalom a csehországi vörösnap miatt. Prágából jelentik: A holnapi Vörösnap miatt az egész országban a legnagyobb izgalom uralkodik. A polgári és katonai hatóságok erőlyes rendszabályokat léptettek életbe és intézkedések történtek, hogy a kommunisták tüntetését minden eszközzel elnyomhassák. A kommunisták a felvonulás betiltása után tornaünnepélyre kértek engedélyt, amit a belügyminiszter szintén megtagadott. A mai nap folyamán mintegy négyezer csendőr érkezett Prágába. Az uccákon rendőrosztagok cirkálnak és rengeteg detektívet is mozgósítottak.

Leleplezett kommunistaösszeesküvés Galatiban

A rendőrség letartóztatta a szervezkedés vezetőit.

(Az Aradi Közlöny galati tudósítójának távirata.) Megirtuk, hogy az elmúlt papokban Galatiban magyar nyelvű kémszervezet leleplezett le az ottani sziguranca, amelynek során több letartóztatás is történt. A kémszervezet nyomára az előbb elfogott Tirim Konstantin orosz nemzetiségű közkatonai vallomása alapján jött rá a rendőrség, amely hónapokon át tartott erélyes nyomozás után leleplezte az egész kémhálózatot. Tirim Konstantint véletlen folytán fogták el, éppen mikor egy titkos kommunista gyűlésről távozva, hangos uccal botrányt rendezett. Az összeállítás színhelyét azonban Tirim hetekig nem árulta el s közben a kémszervezet többi tagjainak sikerült kisiklaniuk a rendőrség kezéből. Megmozgatásakor rejtélyes feljegyzéseket találtak Tirimnél s amikor annak értelmét a rendőrség megoldotta, megdöbbenéssel állapították meg, hogy azok Moszkvából eredő sifre-jelentéseket és utasításokat tartalmaznak a galati-i bolsevista kémszervezet számára. Ezen az alapon aztán a rendőrség a sziguranccával karöltve teljes apparátussal látott a nyomozásba, amely az elmúlt hét végén eredménytelennel is járt. A sziguranca-
detektívok hosszas megfigyelés után a Ra-

mesana-ucca 60. számú házban rátautottak a kémszervezet tagjain, akik közül tizenhatot sikerült elfogni, névszerint: Robinovici Sámuel orvostanhallgatót, Lazar-Lasa Jakab könyvkötősegédet, Grincenco Andrei volt tanárt, Beozi Miklós munkást, Halm Barasch közkatonát, Voina Vasiliie közkatonát, Socotitu Demeter munkást, Aderbuch Jeni, Schwartz Dóna munkásnőket, Tichmann Béla, Cacenco Iván, Malomud Uda, Kleimann Izsák, Abramovici József, Mihailovici Burium, Rusu György és Urbaciof Sergej kommunistákat.

A letartóztatott egyének a vallatás során beismerék, hogy egy orosz kémszervezet tagjai s a moszkvai szovjettel állanak összeköttetésben. Elmondották még, hogy a szervezet éveken át agitátor-iskolát tartott fenn Doftanában, amelyet a már régebben elítélt Kahána Mózes ismert erdélyi munkásvezér, később Fónagy János aradi származású, valamint Kesler Gyula, Cahniuc Tudose és Virtas Gábor besszeráblai bolsevisták irányítottak. A szervezet titkos helyiségében rengeteg iratot talált a rendőrség, amelyet elkoboztak. A letartóztatott bolsevistákat a XXI. hadtest hadbíróóságához kísérték át, ahol kémkedés, hazaféltetés és az államrend felforgatása ellen irányuló büncselekmény címén indítanak eljárást ellenük.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A nyílt számlák leszámítolása.

Irta: Tapolicsányi Kálmán v. aradi bankgazda.

A termelési rendszer egyik legfontosabb tényezője: a hitel. A gazdasági fejlődés során a hitel minden vonalon döntő szerepet játszik és annak működése is tökéletesedik s ezzel kapcsolatban a váltó, jelzálog és folyószámlái hitelen kívül egy modern hitelformát is fel kell ölelnünk. Ez a modern hitelforma a nyílt számlák leszámítolása, mely ugyan nem új keletű, mert a világháború előtti időkben ezt az üzletágot Németországban nagyon kultiválták és igen népszerű volt. Az idők folyamán Magyarországon is bevezették ezt az üzletágot, de csak szórványosan és közvetlenül a világháború kitörése előtt több bank igazgatósága foglalkozott azzal a tervvel, hogy a hitelegyletek mintájára ilyen kölcsönös szavatossági alapon álló nyílt számlák előlegezésével foglalkozó egyleteket állítanak fel, tervüket azonban a világháború kitörése megakadályozta.

A háború, az ezt követő idők és a rossz gazdasági viszonyok oly nagymértékű tőkepusztítást idéztek elő, hogy a pénzügyi újáépítés hatalmas munkáját csak messzemenő áldozatok árán és főleg külföldi hitelek igénybevételével lehetne megvalósítani. Míg a külföldi tőke nem öntözik be Romániába, addig pénzügyi intézeteink a maguk erejére vannak utalva s intenzíven nem foglalkozhatnak ezzel az üzletággal, miért is célszerű volna, ha az állam támogatása mellett a Banca Nationala kimondottan nyílt számla-leszámítolási hiteket nyújtana pénzügyi intézeteinknek, miáltal az ipar és kereskedelem óriási lépést haladna előre.

Azt hiszem az ipar és kereskedői társada-

lom szívesen látná ennek az üzletágnak a bevezetését, mert a mai rossz incasso-viszonyok mellett a kisebb, főleg a vidéki cégek nem szívesen adnak határozott napra szóló elfogadványokat és a benyújtó cégek is szívesebben fizetnének huzamosabb ideig a nyílt számla befolyásáig kamatokat, mintsem hogy a nem fizetett váltókat visszaváltsák. Fentieket tekintetbe véve, most már arra kellene törekednünk, hogy míg az állam a külföldi kölcsönt perlektuálja, addig bankjainknál kellene eljárni — kik elsősorban hivatva volnának arra — hogy az ipart és kereskedelmet ily nyílt számlák leszámítolásával támogassák, mit azok igen könnyen megtehetnének, mert taktikai okokból trezorjaikban nagymennyiségű készpénz hever kamatozatlanul, különösen a félévi zárlat alkalmából.

Ez a tetemes összeg minden félév után fel szabadul s mi sem köti a bankokat a következő félévi zárlatig, hogy az ilymódon felhalmozott tőke tovább is kamatozatlanul ott heverjen, természetesen, hogy a vezetőségnek most már nagy gondot okoz a horribilis pénzügyi nyílt számlák megszűnésére való kihelyezése. Miután pénzügyi intézeteink a Banca Nationalától csak kisebb, kizárólag váltóhitelt élveznek, ennél fogva a továbbadás céljából szükséges váltóanyag hiányában nem szenvednek s így célszerű volna, ha főlzaporított készpénzüket egy részét a nyílt számlák leszámítolásába fektetnék és ezt az üzletágot felvennék és jól ismert ügyfeleiknek ily természetű hitelek folyósításával is rendelkezésére, illetve segítségére állanának.

Zürichben 3.17.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Julius hó 5.)
Kifizetések: Berlin 39.25, Newyork 164, London 801, Páris 6.46, Milánó 8.64, Prága 4.87,

Budapest 28.66, Zágráb 2.89.50, Bécs 23.11, Zürich 31.66. — Áru: Márka 39, dollár 163, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.85, pengő 28.75, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38.50, dollár 162.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.55, dinár 2.88, osztrák schilling 23.10, svájci frank 30.50.

Zürichi tőzsdenyitás. (Julius hó 5.)
Berlin 123.87.50, Amsterdam 209.10, Newyork 518.80, London 2529, Páris 20.46.50, Milánó 27.26.25, Prága 15.37.50, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17.50, Varsó 58.15, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Julius hó 5.)
Berlin 123.88, Amsterdam 209.05, Newyork 518.80, London 2528.75, Páris 20.35.50, Milánó 27.25.50, Prága 15.37.25, Budapest 90.48.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17.50, Varsó 58.15, Bécs 73.11.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Julius hó 5.)
Devizák: Páris 6.40, Berlin 38.05, London 797, Newyork 163.40, Milánó 8.60, Zürich 31.40, Prága 4.85, Bécs 23, Budapest 28.60, Varsó 28.50. — Valuták: Napoleon 635, márka 39.50, leva 1.19, török lira 0.85, angol font 795, francia frank 6.50, svájci frank 31.70, olasz lira 8.70, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 162.75, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 23.40, pengő 28.40, cseh korona 4.80.

SPORT

O Ma a Hellas nagy nemzetközi tennisz-versenye már az első összecsapások érdekes küzdelmeit hozza. Belepő díj 40 lej.

Autótulajdonosok figyelmébe!

A nagybecsült autótulajdonos urak szíves tudomására adjuk, hogy

autó és traktorjavító üzemiükben

vállaljuk minden a szakba végo munkálatok elvégzését, továbbá speciális rugó készíteset, henger és forgattyutengely közörülést, hegesztéseket a legmáltányosabb árákért.

Kocsimosó benzin és olaj állomás

Szíves pártfogást kér: 10503

Fleischer Testvérek

ARAD, Str. Russa Şirlianu 15. (Auloh Lajos-ucca)

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Victoria nagybetűs betétje ellenében vásárolhat fölöt, ha nem irt alá nyilatkozatot. Bővebbet Gyermek Dacia, Str. Vulcan 3. 2666

Hirdessen a 46-os Aradi Közlönyben

Figyelem!

Aradon és vidékén a legolcsóbb manánházakat, 15—20%-ot jövedelmező bérházakat, malmokat és kisebb-nagyobb földbirtokokat és bármint kisebb-nagyobb lakásokat, üres telkeket, azölköket minden igényeknek megfelelően 24 órán belül mindenkint tetszése szerint kiszölgálok. Ifj. Kovács ügynök. Arad, Str. Take Ionescu 2. volt Sárosi- és Balthván-u. sarok.

VIZUMDIJAK az olasz fürdőhelyekre: kétszeres magyar, kétszeres jugoszláv és az olasz vízum összesen Lej 1800.—, Lej 3360.— helyett hozunk a nyaralattási akciónk résztvevőinek.

Telefon szám 306. Következő csoport indul július 15. Utleveleket leadni és jelentkezni

FÉLÁRU VIZUM MAGYARORSZÁGRA továbbutazásra is érvényes. Bővebb vízum nélkül is átlépheti a magyar határt.

Telefon szám 306. Igazolványok a főmegbízottnál:

PÁRISBA különvonatot II. oszt. indítunk július 14-én, az összes vízumokat féláron behozzuk. Jelentkezni július 10-ig. Vasúti jegy ára Lej 4900.

Telefon szám 306. Utleveleket leadni:

TÁRSASUTAZÁS különvonattal II. oszt. Párisig, onnan III. oszt. Niza, Monte-Carlo, Venezia, Lido, Budapest, Arad, 16 nap teljes ellátással, elsőrendű szálloda Lej 22.900. Jelentkezni és utleveleket leadni július 10-ig. — Indulás július 14-én.

IDET Menetjegyirodában.

IDET Menetjegyiroda.

IDET Menetjegyirodában.

IDET Menetjegyiroda,

színházal szemben. Telefon szám 306.

Félaru vizum Magyarországra. Igazolványok Künstler vizumirodába

Bulev. Regina Maria 22. Dacia szállóval szemben. 365

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5. Lej. vastagabb betűvel 8. Uteve 10. Lej. A leghísebb hirdetés ára 10 szóra hétköznap 40. vasárnap 50. Lej. A vastagabb betűvel írvánt szavak aláuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az óvan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésekésre válaszolunk. Adárlatok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását közzük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

NEM SZERETNÉK CSALÓDNI MAGYBAN jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadóiban.

ALKALMAZÁS.

MECHANIKUS tanoncok jó fizetéssel felvétetnek. Szegfü írógépvállalat, főpostával szemben. 3652

NÉGY középiskolát végzett tanulót vagy szakmunkot felvesz. Sándor Ferenc. 1. 04

KÉPZETT masszírozónót keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 3660

SZAKÁCSNÉ, ki megfelelő praxissal bír. VII/15-re felvétetik a Városi tudószanatóriumba. 3619

KÖZÉPKORU mindenek szakácsné tanvára azonnalra felvétetik. Str. N. Oncu (Schweidel) 7. 3661

GÉPVARRÓ és kézi varrógépek jó fizetéssel felvétetnek az Aradi Közlöny és Köztársaságvárban Str. Petrus Curcanul (Lövész-u.) 3468

SOFFŐRI állást keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 3663

LAKÁS.

Ugy alazik, mint az angyal, ha „ANTIPOL“-al irtja poloskát, Valódi csakis Welsz patkában. Üvegje 20 lej.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HIDMÉRLEG 4000 kgrmos eladó. Cim Rudolf Mosse hirdetésben. 10504

8-AS Máv. maszínáró csapógépek jutányos áron eladó. Cim Gál József Arad. Gál, Markó dűllő 10. 3657

NAGY EBÉDLŐ PERZSASZÖNYEG, hajtány, meiszani bandallé, szongorák, pianino, cimbalom, szalónek, ebédlő, hálók, antik szék, különböző szőnyegek, tákrék, bronztárgyak, márkás porcellánok, zsolnai majolikák, intarziás fali vitrin, antik komódok, bérzarnitúra, antik órák, íróasztalok, székek, asztalok, fotelok, Jókai összes művel, antik ágyak stb. eladók. Salgószékesbányai út Str. Horia 1. (Széchenyi-úca) Neuman-palota. 1000

ANTIK ÉS MODERN bútorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt bútorokat, szőnyegek, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket stb. bizománybba veszek, azok magas áron való gyors eladásáról gondoskodom. Salgószékesbányai út Str. Horia (Széchenyi-úca) Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 100

ZONGORÁK

OLCSÓ ALKALMI VÉTELEK!

Új keresztthuros, 3 pedálos	55.000 L.
Petrof keresztthuros	45.000 L.
Rövid Bözendorter	35.000 L.
Steinhammer	25.000 L.
A. Fiedler Wien	23.000 L.
Conzert Pianinó	32.000 L.
MELISNÉL, Arad, Piata Avram Iancu 21. Zongoraterem.	3605

OKTATÁS.

PÓTVIZSGÁRA német és franciából bár mely osztályt előkészítik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 3551

INGATLAN.

PRIMA urasági 65 katasztrális hold föld kedvező üzleti feltételek mellett eladó. parcellázásra nagyon alkalmas. Bővebbet Löbl hirdetőirodában. 3626

ELADÓ bérház forgalmas helyen. Cim Str. Mărăsesti (Kossuth) 6. szám. 3662

Bank-kölcsönök

háza, földre, betételezésre, 10% kamattal, 24 óra alatt folyósítottak. 3887
Erdeklődni lehet a Vadászúrt szálloda portásánál.

Moderna tejipar Aradon.

A n. é. közönség szives tudomására adjuk, hogy Aradon, a volt Perényi-úca 5. szám alatt hársban, a higiéniai követelményeknek megfelelő, modern eszközökkel felszerelt tejipari létesítményt, ahol f. hó 7-től (szombat) kezdődőleg garantált, hamisítatlan tej és tejtermékeket bocsájunk a n. é. közönség rendelkezésére, házhoz szállítva is. Előjegyzéseket már most elfogadjuk. Szives pártfogást kér.: 3639

„KOLCI“ tejipar.

Lakásokat, kölcsönöket leggyorsabban közvetít:

„HERMES“-iroda, Strada Románului (Zrínyi-úca) 6. 3567

Nyaralókat

fogad teljes ellátásra uri család gyönyörű szőlőben Gyozok legszebb helyén. Erdeklődni: Gyozoki Takarékpénztárnál. 3653

Bankkölcsönök

háza, és földekre pengőben 12% kamattal, hosszabb időtartamra, valamint kölcsönöket a legkisebb összegektől kezdve legolcsóbban és azonnal folyósítottak. — Bővebbet:

Herzog Sándor

Str. Brethau 17. (volt Weltzer János-u.)

Győződjön meg róla, hogy a „WANDERER“ a világ legtartósabb és legkönnyebb járású kerékpárja,

híhatetlen olcsó áron és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Raktáron tartók „Göricke“ „Dürkopp“ „Kaysar“

„Brennabor“, „Ideal“ kerékpárokat és az összes kerékpárokhoz alkatrészeket. Arad legnagyobb és legrégibb kerékpár és varrógép raktára és szaküzlet nagy javító műhelye

HAMMER VILMOS

volt Szabadság-tér 5/6. 1518 Telefon 541.

MUZSAY JÓZSEF Arad, a színház mellett szemben Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny Lej 1300	Mosónadrág I ^a Lej 430
Govercoat vászonöltöny „ 1480	Gummikabát „ 840
Divatöltöny lenvászon „ 1650	Froggill-kabát „ 2100
Kétféle mosóöltöny divatszabásban „ 1950	Gyermek-costum „ 400
Tennisnadrág „ 680	Trench-coats I ^a „ 2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: 1. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kihűtő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE IN CAUZA FALIMENTARĂ.

In cauza falimentară a firmei falite „Fayanța“ S. A. din Arad aduc la cunoștința publică că in urma hotărârii Consiliului falimentar materiale de cupru, fier și oțel, vopsele, curele, o trăsură de lux, sobe, obiecte de instalațiuni, mașină de scris și cassa de fier diferite mașini și accesorii de mașine, cântare, diferite materiale de faianța, motori de benzin și cu forța electrică, precum și un atelier de lăcătar complect amenajat și in fine o instalațiune complectă de fabrică de ținent in valoare de 707.815 lej și care reprezintă un preț de cumpărare 678.604 lej și inventarizate sub poz. 711—1252 in inventarul falimentar se vor vinde prin licitație cu oferte inchise într-o masă.

Ofertele inchise împreună cu vadiul de 10% a valoarei sunt a se inainta până la 14. Iulie 1928. orele 12 a. m. in cancelaria massa curatorului dr. Carol Messer avocat Arad (Piata Avram Iancu 17.) iar Consiliul falimentar in aceeași zi la orele 5 p. m. va hotărâ tot acolo asupra ofertelor sosite. Consiliul falimentar are drept să țină licitația continuativă orală, precum și are drept, că pe lângă respingerea tuturor ofertelor să hotărâască altfel asupra vânzării masei.

Obiectele susinșitate se pot privi până la ziua licitației in urma anunțării prealabile făcute la curatorul masei.

Cumpărătorul este obligat a plăti prețul de cumpărare imediat la licitație și a lua in primire obiectele cumpărate in termen de 3 zile socotite dela ziua licitației. In caz de neplătire cumpărătorul pierde vadiul și licitația se va continua pe spesele și riscul cumpărătorului.

2% taxa de cumpărare o plătește cumpărătorul.

Consiliul falimentar nu răspunde pentru calitatea și cantitatea obiectelor vândute nici pentru greșelile eventuale ale inventarului.

Dr. Carol Messer avocat
curatorul masei

Arad, Piata Avram Iancu No. 17.
3627 Telefon 3—97.

Ministerul de rasboiu
Direcția Remontei Depozitul Remontei Somoschesiu.
No. 1018. LICITAȚIUNE.

Luni 16. Iulie 1928. ora 11 se va tine licitație publică cu oferte inchise la reședința Depozitului in comuna Somosches jud. Arad in conformitate cu art. 70—80. din Legea Contabilitatea Generale pentru cumpărarea cantitatii de: 150.000 fan. 100.000 kgr. lemne pentru foc esență tare.

Cantarirea și predarea se va face la bascula Depozitului.

Plata imediat și in raport cu predarea cantitatilor.

Depozitul primește și oferte pentru cantități mici.

Condițiunile de admitere se pot vedea la cancelaria Depozitului in ori și ce zi Somosches. la 29. Iunie 1928.

Depozit de Remontă Somoschesiu
Denzel.

Casier Ador Locot
Diaconescu Emil

3658